Akbaba

İLAVELİ
YAZ
SAYISI

BÜYÜK YAZ ÇEKİLİŞİNDE

40 APARTMAN DAİRESİ

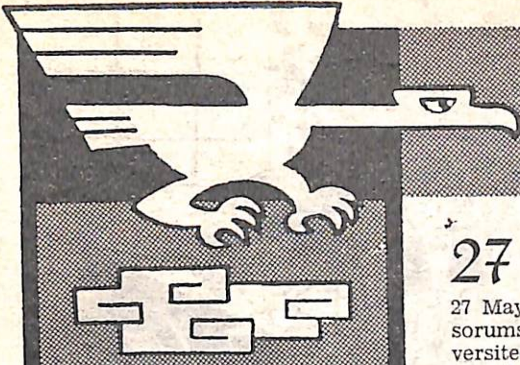
YENİ YUVANIZDA MESUT OLUNUZ

TÜRKİYE

BANKASI

(Faal: 3137—91)

BAŞYAZARI : Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ : Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ : Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ : Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ : Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Bülent Şeren, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık.

Yazı işlerini fiilen idare eden : Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer : Akbaba Matbaası

Kapak baskısı : Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire : 3. Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI : Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

28 Mayıs 1964

Cilt : 6 — Sayı : 22

YIL : 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

27 MAYIS!

27 MAYIS, şuna, buna karşı yapılmamıştır. Şu partiye, bu partiye karşı da değil. 27 Mayıs, bir gidişe, bir tutuşa, bir sorumsuzluğa karşı basında, üniversitede, aydınlar vicdanında uyanan isyanın süngülerde dile gelişidir.

Eğer, 27 Mayıs'ın yıldırımı yalnız D.P yi ve yalnız D.P. yöneticilerini çarptıysa, bunun nedenini on yıllık sorumsuz davranışın bütün sorumluluğunu o partinin ve o parti iktidarının tekelinde toplanışında bulunuz.

Neydi bu on yıllık iktidara, basını, üniversiteyi, aydınlar topluluğunu kaybettiren, süngüleri kendine çevirten sorumsuz gidiş, sorumsuz tutuş?

Her mahallede bir milyoner yaratarak, sokak itlerini ilkçağ yabanileri gibi taşlarla, sopalarla silâhlandırarak, bütün Atatürk devrimlerini kaba ve kara yobazlığın hortlak dişlerine atarak iktidarda kalmak hırsı...

Don ve bebek dedikodulariyle bir vatan dâvasının korkunç büyüklüğü küçültüleceğine, on yılda alınan milyarlarla on yılda yapılan işler, bir terazinin iki kefesine konulsaydı, nasıl alçakça bir yağma devri yaşadığımızı, en kör inatlar bile görürdü.

Bugün 27 Mayıs'ın dördüncü yıldönümü. Değişen nedir o mutlu günden sonra?

Şu tarih olmuş Atatürk partisi C.H.P. ye bakınız: Köy enstitüsü yerine yobaz enstitüsü açan o değil midir?.. Açık bütçesinden hacı dövizi dağıtan o değil midir?.. İktidar koltuklarını iktidarsızlık koltukları durumuna düşüren o değil midir?..

Aydınlar hazinesiymiş bu C.H.P.... Ne yapayım o hazineyi ki, kilidinin anahtarı tek kişinin cebindedir... Açabilirsen aç, saçabilirsen saç!

Yeni partiler, ordunun dipçiğiyle yıkılan bir hıyanet ocağının düşen bayrağını kaparak meydana atılmadılar mı?

En güvendiğimiz insanlardan biri, baş suçlunun suçsuz oğlunu koluna takıp seçim propagandasına girecek kadar kalbsiz olmadı mı?

Millet Meclisinden şehir meclisine kadar her yere, her çevreye suçlular kadrosunun eski ortakları dolmadı mı?

Bırakın Anadolu'yu, bırakın adı bilinmez köyleri, şurada, İstanbul'da, kapısında «Medrese» yazılı bir özel mektep, Milli Eğitim Müdürünün iki yıl önceki raporundan sonra bile hâlâ gürül gürül, harıl harıl çalışmıyor mu?

Yurdun neresine gitsek, vicdanları nurcuların nursuz gölgeleriyle kararmış buluruz.

Atatürk'ün alfabe öğretmenliği ettiği köylerde şimdi sıbyan mektepleri, çıplak tahtaya diz çökmüş elifba öğrencileriyle dolu...

Büyük Millet Meclisi'nde büyük dâvaların yerini karşılıklı döğüşler ve sövüşler aldı.

Gümüşpala, bu eski ve talihsiz asker, 27 Mayıs'ın yıldönümünde, birkaç senato adaylığı için partisine, bunca özlemler içinde «Af» sloganını seçerek şans arıyor.

Bir türlü oylanamıyan vergi reformunun bütçede kazdığı korkunç uçurum şudur: Beş yüz milyon lira açık!...

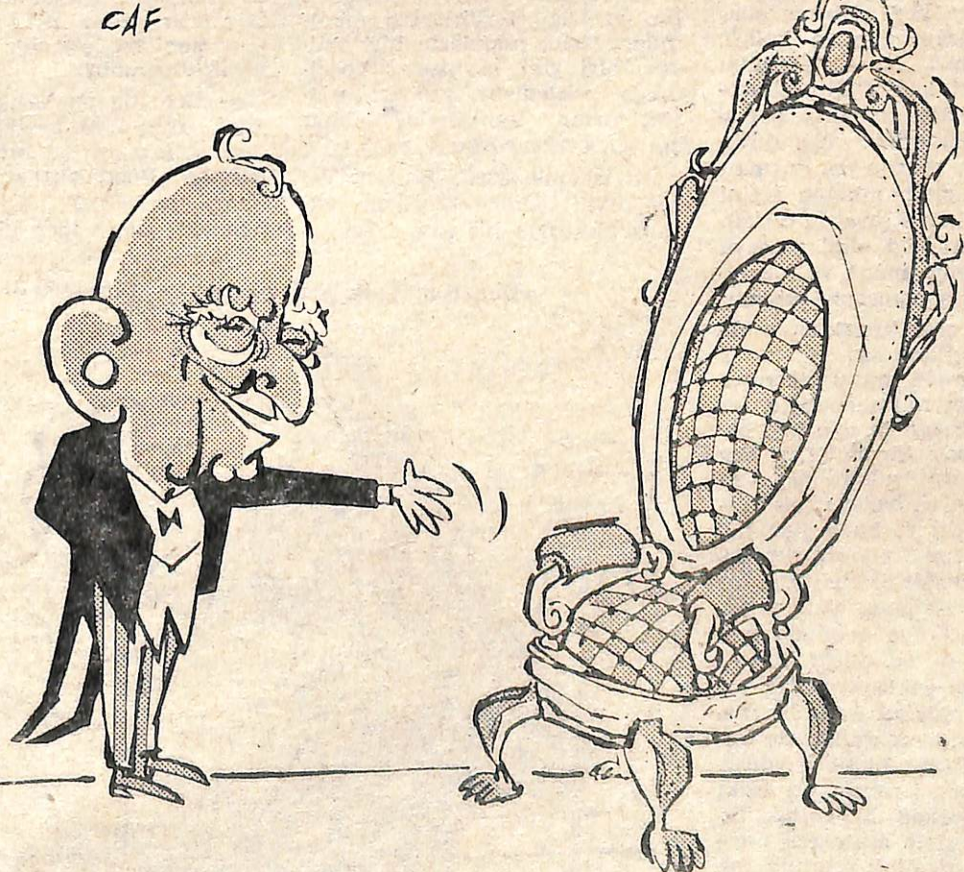
Belediyenin Florya evlerini yüzde elli eksiğine kendi keyifleri için yağma edenler, sebze ve meyve halinde yine saltanat kuran eski kalantorlar, çekme katçılar, parselciler, şucular, bucular, devede kulak değil, devede yavşak kalır!

Süngülerin biçtiği bütün yaban otları, bütün kara çalılar eskisinden daha gür, daha sırnaşık fışkırdılar. Ortada milyarların yağması yoksa, artık gözü dönmüş çapulcuların yılgınlığından değil, yağma edilecek milyarların kalmayışındandır!

27 Mayıs, 1960!.. Gecenin son karanlıklarını dağıtan ışıklı ses!.. Neredesin?.. Ne oldun?.. Seni nerede arayalım?.. Nerede bulalım?

Yusuf Ziya ORTAÇ

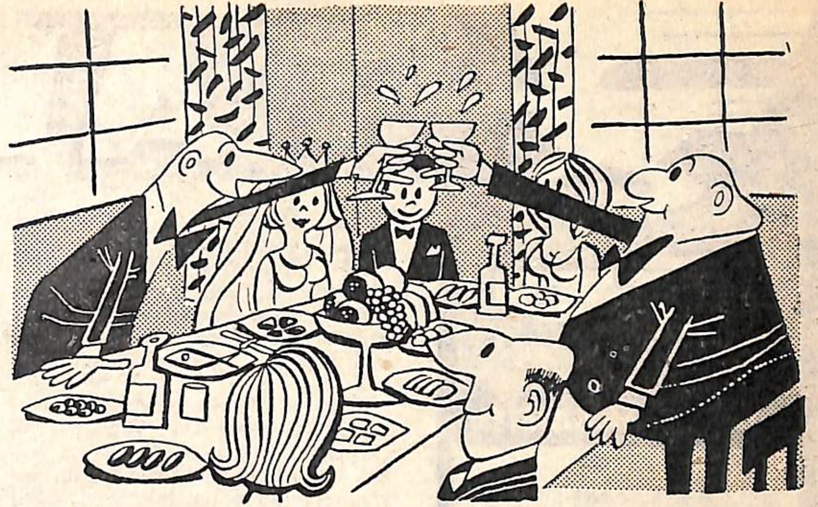
İnönü: «Dünya zevklerinden dörtte üçünü kaybettik» dedi.

— Bir bu zevkimiz kaldı!

ananevî DOSTLUK

ADNAN VELİ

BEŞİR Beylerin oğlu Galip'le, Tarık Beylerin kızı Müyesser, tam üçbuçuk yıl, konu komşunun diline destan olan bir sevişmeden sonra muradlarına ermişlerdi. İlk zamanlarda Müyesser'in babası Tarık bey, iki aile arasındaki sıkı fıkılığa rağmen, Müyesser'i Galib'e vermek istememiş, oğlanın hem sigara içmesini, hem yeterli gelire sahip olmamasını bahane ederek dokuz dereden su getirmişti. Ama araya komşular girmişler, birbirini böylesine seven iki insanı ayrı koymanın ağır vebâli olduğunu Tarık beye kaç kereler anlatmışlardı. Nihayet o da, iki aile arasındaki yakınlığı gözönüne alarak, kızı Galip'e vermiye razı olmuştu.

Nikâh, Belediye Sarayında kıyıldı. Törende epi kalabalık vardı. Akşam için de, Papatya Düğün Salonunda otuz kişilik bir sofra hazırlanmış, düğüne iki tarafın yakınları çağırılmıştı.

Müyesser'le Galip, masada yanyana oturmuşlardı. Müyesser'in sağında Galip'in babası, Galip'in solunda da Müyesser'in babası vardı. Anneler, teyzeler, halalar, amcalar da, iki taraf arasında daha sıkı bir kaynaşma olsun diye, karışık oturmuşlardı. Masanın üstü, türlü mezelerle donatılmıştı. Galip de, öteki dâvetlilere uymuş, hafif hafif demleniyordu.

Düğün Salonunun pikabında «Norma mia» çalınırken, Galip'in babası Beşir bey, «Birkaç söz» söylemek üzere ayağa kalktı. Fakat bazıları, onun kalktığını görmedikleri için, Galip, elindeki çatalı tabağa vurarak, sofradakilerin dikkatini uyandırdı. Ferâsetli bir garson da, durumu kavrıyarak, gidip pikabın sesini kıstı. Beşir bey, kravatını düzelttikten sonra, iki elini masaya dayayıp, günün mânâ ve önemini belirten konuşmasına başladı:

— Sayın misafirlerimiz, muhterem dâvetlilerimiz..

Bugün burada mutlu bir yuvanın kuruluşu münasebetiyle, bu mutluluğa katılmak için hep bir araya geldik. Sayın Tarık bey ailesiyle, uzun yıllara dayanan ananevî dostluk bağları çok kuvvetli bağlardır ve bu bağlar, bugün meyvasını vermiş bir durumdadır. Birbirini hudutsuz bir aşkla seven iki genç, uzun ve sabırlı bir bekleme sonunda murada ermişler, iki aileyi birbirine daha çok yaklaştıran bir yuva kurmuş oldular. Artık bu masanın etrafında oturanlar da birbirleriyle akraba olduk sayılırız. Yavrularımıza mutlu ve uzun ömürler dilerken, kadehimi, Tarık bey ailesiyle aramızda mevcut ananevî dostluk şerefine kaldırıyorum..

İlkin bir alkış koptu. Beşir beyin kadehiyle beraber, masadakiler de bardaklarını havaya kaldırdılar. Gelinle güveyin, memnunluktan ağızları kulaklarına varıyordu. Müyesser'in annesi Münevver hanım, Tarık beyi usulca dürttü. Zaten akrabalar da, kız tarafı adına bu konuşmaya bir cevap verilmesini bekliyorlardı. Tarık bey, istemiye istemiye ayağa kalkıp masaya abanırken, çatalını yere düşürdü. Yanındakiler eğilip aldılar. Tarık bey ilkin öksürdü, sonra konuşmasına başladı:

— Sayın dâvetlilerimiz, sevgili akrabalarımız!..

Hepinizi hürmetle selâmlarım. Bugün burada bir yuvanın temeli atıldı. Bu temelin çok kuvvetli olmasını ve hiçbir sarsıntıya metelik vermeden uzun müddet dayanması için Ulu Tanrıdan niyaz ederim.

Muhterem hanımlar ve beyler!..

Bize bu mutlu neticeyi kabul ettirmek zorunda bırakan sebep, iki aile arasındaki derin ve ananevî dostluk bağlarıdır. Eğer dostluğumuz ananevî olmasaydı, belki de bu yuva kurulamazdı. Lâkin şimdi yanımda, elele vermiş oturan iki körpe insanı, Müyesser'le Galip'i gördükçe duyduğum iftiharı, hiç şüphesiz benim gibi başkaları da duymakta olduğuna asla şüphem yoktur. Bu bakımdan kadehimi, iki ailelerimiz arasındaki ananevî dostluk şerefine kaldırıp rakımı içiyorum efendim.

Gene bir alkış salonu doldurdu. Gene kadehler havaya kalktı. Gene genç evliler, hudutsuz bir gururla birbirlerine sokuldular. Sıcak mezelerin biri geliyor, biri gidiyor, şişeler boşaldıkça tazeleniyor, müzik seslerini yırtan kahkahalar salonu çın çın öttürüyordu.

İki iskemle ötede oturan, Tarık beyin baldızı Ferdane, gürültü arasında bir ara, iskemlelerin arkasından eğilip, biraz dışarı gelmesi için, eniştesine işaret etti. Ötekilere belli etmeden, önce baldız, sonra enişte dışarı çıktılar. Ferdane, oldukça endişeli ve heyecanlıydı:

— Ayol enişte, dedi. Biz bu işde fena halde faka bastık.

Tarık bey, bir şey anlıyamadı bu lâftan.

— Nasıl faka bastık?.. dedi.

— Ayol Beşir bey Müyesser'e elmas bir yüzük takacak değil miydi?..

— Taktı ya..

— Gözüm kör olsun elmas değil o.. Cam, cam.. Düpedüz cam.. Elmasın duruşunu anlamaz mıyım ben?..

— Deme be?..

— Vallahi billâhi, Mıshaf çarpsın elmas değil..

— Ama Müyesser yüzüğe baktı baktı da, sonra sarılıp kayınpederini yanaklarından öptü. Ona ne dersin?..

— O da anlıyamaz yavrucak.. Elmasın nasıl şey olduğunu nereden bilecek?.. Kulaktan duymakla elmas bilinir mi?..

— Yani bu işde, biz kazık mı yedik diyorsun?..

— Hem de ne kazık eniştecİğim!.. Bilsen ne kazık!.. Zaten kıza, doğru dürüst bir ev döşemediler. Buzdolabı alacağız dediler, almadılar. Yatak odası için bile, şişirmeden gittiler.

Tarık bey, ensesini kaşıyarak düşünmiye başladı. Sonra homurdanarak:

— Vay namussuz herif vay!.. dedi. Şu körpecik kıza yapılır mı bu iş?..

— Yandık eniştecİğim, yandık.. Vallahi fırın çalısı gibi yandık. Ama duuur!... Ben senin yerinde olsam, ne yaparım biliyor musun?..

— Ne yaparsın?..

— Şimdik, masaya döner dönmez, o Beşir bey olacak herifin suratına, haaaak tûûûûû diyerekten, hoskoca bir tükürük atarım..

— Yoooo, yoooo... O kadar telâşlanma bakalım.. Bir işin girdisini çıktısını eyicene öğrenmeden paçaları sıvamak olmaz. Yarın sabahtan tezi yok, ben Kapalıçarşı'ya gider, Belediyenin muhamminlerine fiyat biçtiririm. Eğerki yüzüğün üstündeki taşlar, yalancı taş çıkarsaaa...

— Ayol ben anlamaz mıyım elması?.. On metre uzaktan anlarım vallahi..

— Olsun.. Ben bir defa da erbabına göstermeliyim yüzüğü..

— Peki, taşların yalancı olduğu meydana çıkarsa?..

— İşte sen, o zaman gör beni..

— Görürsem ne olacak?..

— O kadar söylüyorum.. O zaman gör, sen enişteni..

— Valla bilmem ama, bu işin sonu selâmet görünmüyor bana..

— Canım, şimdilik sana dur dedim ya.. Nene lâzım senin?.. Yarına kadar dişini sıkıver...

— Sıkmasına sıkayım ama, bilmem ki...

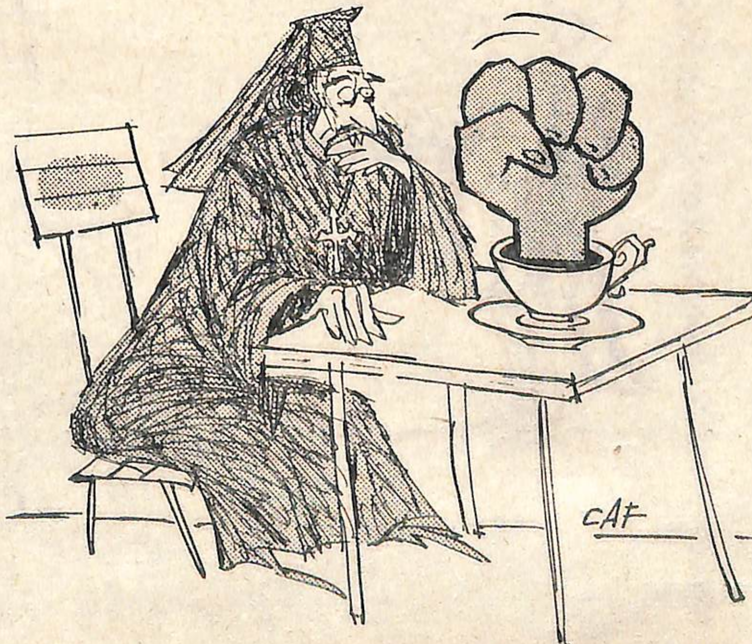
— Bilmemi yok bu işin.. Yalnız kulağını biraz bana ver.. Eğerki şimdi Müyesser bu işi farkederse, içeride devirmedik masa, kırmadık şişe bırakmaz. Biz de ertesi gün gazetelere geçeriz. Onun için benim sözümü dinle de, yarın sabaha kadar, ağızına muhakkak bir kilit vur.

— Peki enişte, madem sen öyle istiyorsun, ben de ablama bu akşam bir şey söylemem. Ama eğer ki ben yarın haklı çıkarsam.. O zaman heheeeeey!... Vallahi Örfî İdare susturamaz beni..

— Peki, sen yarına kadar sus da, ondan sonrası bana ait..

İlkin baldız döndü sofraya.. Sonra Tarık bey salona girerken, ellerini mendille kurular gibi yaparak, işi maskelemiye çalıştı. Bununla beraber, hem Ferdane'nin, hem de Tarık beyin masadan kaybolmaları, dikkati çekmişti. Onlar masaya döndükten

«Makarios Türk kahvesi içti.» — Gazeteler —

Okkalı biiir!

sonra, etrafta ufak tefek fısıldaşmalar oldu. Münevver hanım, Ferdane'yi usulca çimdiklediği halde, ağızından bir lâf alamadı. Ama, masanın havası da enikonu soğumuştu. Biraz sonra da «Haydi, artık kalkalım» diyenleri, ötekiler rahatlıkla tasdikledi.

O gece Galip'le Müyesser, Beşir beylere gittiler. Yeni tutulan eve plâstik badana yapılacağı için, Müyesser birkaç gün kaynanasının evinde kalacaktı. Tarık bey, o gece karısına hiçbir şey söylemedi. Ama, sabaha kadar da, sigaranın birini söndürüp öbürünü yaktı.

Sabah olur olmaz, Beşir beylere damladı. Hatır ziyaretine gelmiş gibi yaparak, kızının elindeki yüzüğü bir saatliğine istedi. Sonra da soluğu Kapalıçarşı'da aldı. Konu komşuya karşı, nikâhtan önce sekiz bin lira diye ilân edilen yüzüğün, aslında üçyüz lira değerinde olduğunu, üç ermeni kuyumcunun oy birliği ile verdikleri karar üzerine anladı. Sonra da Beşir beyin Unkapanı'ndaki zahire dükkânına koştu. Kapıdan girip:

— Selâmünaleyküm dostum, dedi,

— Vaaaay, dedi Beşir bey.. Eski evliler erken uyanırlarmış sabahları.. Çok şükür bir fincanlık Beyrut kahvesi bulunur Tarık'çığım..

— Kahve filân içmiye gelmedim. Erkek erkeğe konuşmıya geldim..

— Buyur Hünkârım.. Allahını seversen şu kanapeye otur.. O iskemlenin ayağı sakattır zaten..

— Oturmıyacağım.. Ayakta konuşacağım..

— Niye ama iki gözüm?..

— Bana bak Beşir.. Her şey aklıma gelirdi ama, bu gelmezdi..

— Anlamadım vallahi..

— Yahu, bir sevap işliyelim, şu iki genci yuva sahibi edelim dedik, öyle değil mi?..

— Evet, dedik..

— Ama, nikâhtan önce ne konuşmuştuk?..

— Ne konuşmuştuk?..

— Sen, yüz görümlüğü olarak, elmas bir yüzük takmıyacak mıydin gelinine?..

— Yooo, öyle bir şey demedim.. Taşlı bir yüzük takarım dedim. Onu da taktım..

— Taşlı bir yüzük mü?.. Yani üstünde taş mı bulunacaktı?..

— Tabiî taş bulunacaktı..

— Elmas bulunmıyacak mıydı?..

— Yooooo..

— Haaa, sen demek ki, üstünde taş bulunan bir yüzük takacaktın. Ama ne taşı olursa olsun, öyle mi?..

— Evet..

— Eskişehir'in lüle taşı da olsa, olur muydu?..

— Olabilir elbette..

— İnşaat taşı da olsa, olur muydu?..

— Olabilir elbette..

Tarık beyin, adamakıllı kafası kızmıştı:

— Bana bak ulan!..

— Yooo, ulan demeden konuş..

— Peki, ulansız konuşuyorum.. Bana bak.. Sen dün akşam sofrada ayağa kalkıp da: «İki aile arasındaki ananevi dostluk şerefine kadehimi kaldırıyorum» dememiş miydin?..

— Demiştim ama, sen de demiştin..

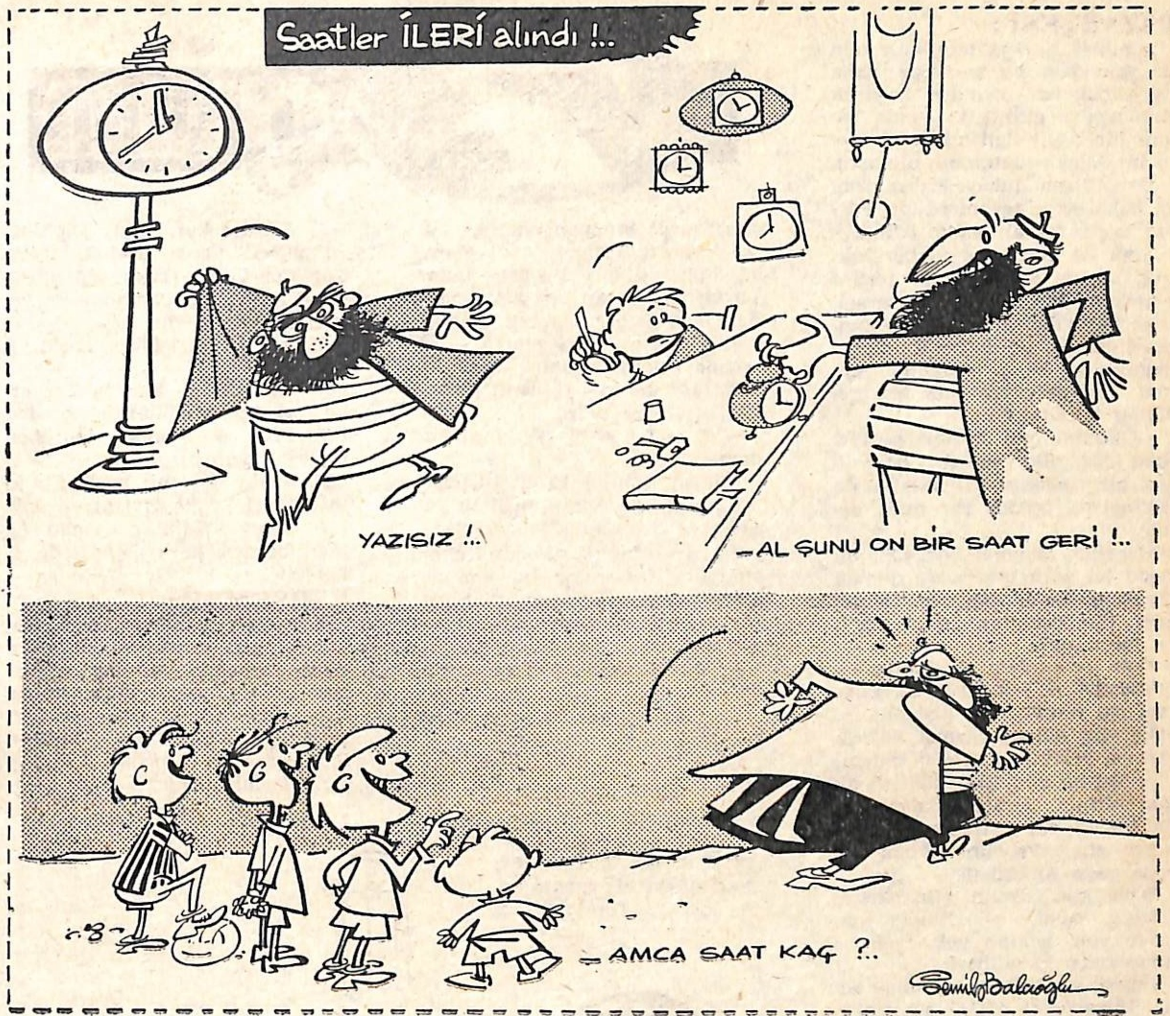
— Ben, lâfın gelişi öyle demiştim..

— Ben de lâfın gelişi öyle demiştim..

Tarık bey, öfkesinden kıpkırmızı oldu. Eli ayağı titriyordu. Tartışmayı fazla uzatacak olsa, işin ucu kavgaya varabilirdi. Tek kelime söylemeden, kapıyı vurup dükkândan dışarı çıktı. Unkapanı Köprüsüne doğru yürürken burnundan soluyordu.

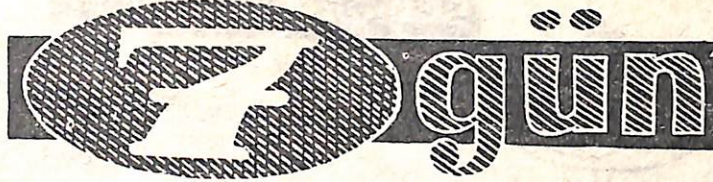
— Aaaaaah ah!.. diye mırıldandı. Kabahat bu herifte değil, asıl kabahat bende.. «Ananevi dostluk» dedi miydi ,işin içinde bir kazık bulunduğunu anlamalıydım.. Ama olmuyor işte, olmuyoooor... İsmet Paşa bile «Ananevi Dostluk»un, «Kazık yeme» mânâsına geldiğini, ancak kırk yıllık tecrübeden sonra anladı.. Nerede kaldı ki abdi âciz...

Adnan VELİ

«Tarihî eserler korunacak..» — Gazeteler —

PAZARTESİ :

Mehmet Şori'yi tanırsınız. On üç yaşındaki bu bacaksız, daha da küçükken evinden kaçarak Almanya'ya gitmiş ve orada basını bir hayli ilgilendirmiş, âdeta bir küçük kahraman olmuştu.

Şori, uzun hikâyelerden sonra baba evine teslim edildi. Tekrar kaçtı, tekrar teslim edildi.

Ama ne Şori kaçmaktan bıkmış, ne de yakalayanlar teslim etmekten ki, küçük maceracı, Diyarbakır'dan gene kaçıp İstanbul'a gelmiş. Ve doğru Emniyete giderek bir basın toplantısı yapmış, fotoğrafçılara poz poz resimler çektirerek:

— Benim gibi Avrupada dört sene kalan, Batı kültürü ile yetişen bir çocuğun Diyarbakır'da durmasına imkân var mı?.. demiş.

Maşallah Mehmet Şori'ye!.. Bu yaşta bu zekâ büyüklere duman attıracak kadar gelişmiş. Oğlum Şori, dur bakalım, daha yaşın ne başın ne?

Hele oku, adam ol, doktor ol, mühendis ol, teknisyen ol, kısacası işe yarayan bir kişi ol...

Ve tam vatana hizmet edecek kıvama geldin mi, işte o zaman:

— Benim gibi Batı kültürü almış birinin buralarda durmasına imkân var mı? deyip pasaportu alır, ver elini dersin Avrupa veya Amerika!

Daha küçücüksün, elin ekmek tutmaz, sanatın yok, bilgin yok, ilmin yok, irfanın yok, Öyleyse Anadoluda kalabilirsin!

Çünkü şu anda Anadolunun sana ihtiyacı yok ki! Gitsen ne olacak, gitmesen ne olacak! Bir marifet sahibi ol da, ondan sonra terket Anadoluyu... Ağabeylerin gibi...

SALI :

Edebiyatta meslekler geliştikçe gelişiyor. Avrupada yeni «mektepler» kuruldukça yankıları bize de geliyor. Biraz gecikerek... Ama ziyanı yok.

Bir Fransız dergisi modern edebiyatın örneklerini gözönünde tutarak küçük küçük hikâyeler yayınlamış. Saçmalık sahasında top oynayan muharrir, mantık kalesine gol atarak alkışlanmak isteyenlerden... Almış kalemi eline yazmış. İçlerinden hoşumuza giden iki tanesini anlatalım. Ama eğer sizin zevkinizi okşamazsa kabahat bizim değim, sahibinindir:

Birincisi şu:

«Sahnede bir şey cereyan etmiyordu. Ne kadın oyuncu vardı ne de erkek... Sahnede hiç kimse yoktu.

Hiçbir vak'a da yoktu. Hiçbir ses de yoktu.

Dekor da yoktu.

Perdeler kapalıydı.

Salonda seyirci de yoktu.

Piyes henüz yazılmamıştı.

Çünkü piyesi yazacak muharrir o gün trafik kazasında ölmüştü.»

* * *

Bu da ikinci hikâye:

«Odanın ortasında bir sandık vardı. Bu sandığın üstünde yedi sekiz yaşlarında bir çocuk.

Çocuk kaptandı. Sandık da on bin tonluk bir gemi... Halılar okyanustu. Duvarlar ufuklar... Tavan gök...

Çocuğun babası kapıyı açtı. Halıya bastı. Ve cump... dalgalar arasında kayboldu.

Zavallı baba! Çocuğunun dünyasından haberi yoktu ki!...»

ÇARŞAMBA :

Kulağında altın küpesi, gözünde gözlüğü ve yanında beşinci karısı bulunan tanınmış Alman yazarı Hans Gustl Kern, «Abdülhamitten bugüne kadar Türkiye» adında bir kitap yazmak için İstanbulumuza gelmiş.

Hoş gelmiş, sefa gelmiş.

Kulağı küpeli Hans, Park Otelde bir basın toplantısı yapmış, ama karısının:

— Siyasi soruları cevaplandırma!..

İhtarını sonuna kadar tutarak.

Sizin anlıyacağınız bu ünlü yazar tam bir kılıbık.

Zaten o da kılıbıklığını inkâr etmiyor. Karısı ise bu konuda hayli bilgili... Kocasının kılıbıklığı bahis konusu olduğu zaman gazetecilere:

— Kılıbık erkek çapkın olur... demiş.

Peki ne demiş, bu söze karşı kılıbık Alman romancısı?

Eğer tam bir kılıbık ise, şüphesiz:

— Elbette karıcığım, çok doğru söyledin çok isabet buyurdun nonoşum... Eğer sen emredersen bak ne çapkınlıklar yaparım ben... demiştir.

Eğer kılıbık değilse, kaşlarını çatıp:

— Sus kadın! Sen kılıbık erkeklerin çapkınlıklarını nereden bilirsin? Bu konuda tecrüben mi var? demiştir.

Kılıbıklık öyle bir meslektir ki inceliklerini kavrıyamıyan kılıbık olamaz. Tabii o zaman Alman bayana göre çapkın da olamaz.

PERŞEMBE :

Adana'da «Anneler Günü» için bir toplantı tertiplenmiş. Adana sosyetesinin en tanınmış hanımları bu toplantıda kocalarından aşağı kalmıyacaklarını ispat etmek için alabildiğine yemişler, içmişler, oynamışlar, gülmüşler... Helâl olsun!

Büfe çiğ köfte, mercimekli köfte, zeytinyağlı dolma ve emsali ile donanmış. Adana pavyonlarında çalışan şarkıcılar söylemişler, dansözler göbek atmışlar. Hovarda hanımlar alkışlamışlar.

Kısacası:

— Kahpe felekten bir gün çalmışlar.

Bu arada bazı hanımlar da pistte göbek atan dansözü soymak istemişler. Tempo halinde tezahürat yapan bayanlar nazlanan dansöze:

— Kocalarımızın önünde soyunuyorsun da, bize gelince neden nazlanıyorsun... diye bağırmışlar.

Bütün bunları yazan Milliyet gazetesi ilâve ediyor:

«Hanımlar cömertçe bahşiş vermekte de kocalarını aratmamışlardır.»

Bu sevimli hikâyeleri okuduktan sonra biraz düşünmek gerek:

Kocalarına taş çıkartmak isteyen hanımlar biraz ters bir iş yapmamışlar mı?

Erkekler kadın oynatır, soyar, göbek attırır. Biraz Alaturka bir eğlence ama... Kendi koşulları içinde tamam.

Ya kadınlar?

Kadınlar da eğlenmek için kadın mı oynatır?

Yoksa «kocalara taş çıkartmak için» erkek mi oynatmaları lâzım?

Biliyorum sevgili okuyucular, şimdi çoğunuz hafif hafif gülümseyerek:

— Aman canım, diyorsunuz, ister kadın oynatsınlar, ister erkek, akıllarını oynatmasınlar yeter.

CUMA :

Thomas More ünlü bir İngiliz bilgesi... Sekizinci Henry zamanında büyük vazifelere atanmış. Ve gene Sekizinci Henry'nin buyruğuyla kafası kesilmiş.

Çok neşeli adammış More... Hayatın her çeşit felâketini ve cilvesini şakayla, güler yüzle karşılarmış. Bütün Avrupada kitapları, ilmi, erdemi, ve bu hoş tabiatı ile sevilmiş, ün kazanmış.

Thomas More'un Utopia adlı eseri Türkçeye çevrildi. Bu kitapta ayrıca yazarın hayatı uzun uzun anlatılmış. İdam edilirken bile soğukkanlılığını ve neşesini kaybetmemiş bu büyük insan... Oysa kıralın haksızlık ettiğini çok iyi biliyormuş. Cellâdı öpmüş iki yanağından:

— «Cesur ol dostum, ödevini yapmaktan çekinme, boynum çok kısa, onun için dikkat et de yanlış yere vurma!» diye öğüt vermiş.

Başını kütüğün üstüne koyduğu zaman, sakalını dikkatle yana çekmiş:

— «Ne de olsa sakalım vatana ihanet etmedi, o da idam edilmesin.»

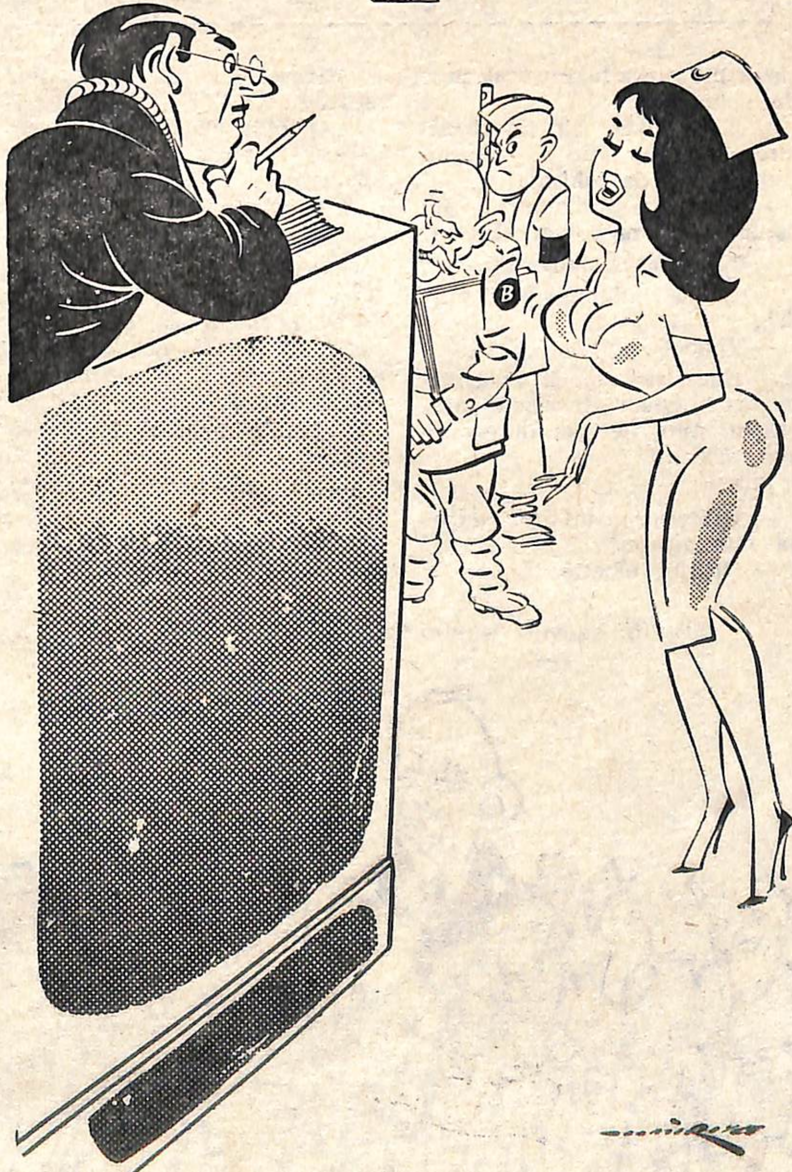
Sakala itibarın bu türlüsü görülmüş şey değildir. Gerçi bizim mizah dünyamızda sayısız sakal hikâyesi vardır. Hele bir tanesi «Sakalımı yorganın altına mı, üstüne mi koysam» hikâyesidir ki sakalın sahibini sabahlara kadar uykusuz bırakmıştır.

Ama gelin doğrusunu söyliyelim: Hangi sakal sahibi, sakalına idam kürsüsünde itibar etmiştir?

Hiçbiri...

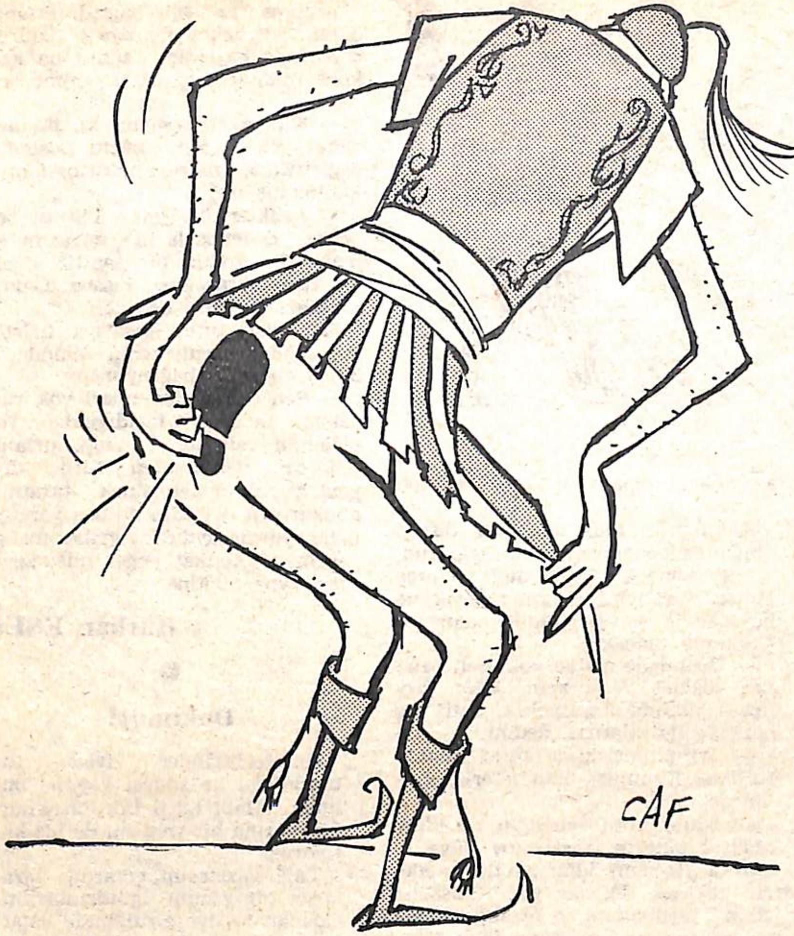
Zaten sevgili okuyucular ne eski sakallar kaldı artık, ne de eski sakallılar... Şimdi sakalı ressamlığa özenmiş gençlerle,

«Bir hemşire hastane başhekimini yaraladı»
— Gazeteler —

— Başhekimi niye bıçakladınız?
— O gün kan bağış haftası idi reis bey!

«Bir Yunanlı 36 saatte İstanbulda oluruz» dedi. — Gazeteler —

Kaşınıyor!

Düşmeğe gör!

Bir türlü uslanmadın geldin elli beşine,
Nereden merak saldın bir de gönül işine?
Belâ geldi mi gelir hepsi peşipeşine!
Yuvarlanan taşların üstü yosun bağlamaz,
Şikâyete hakkın yok: «Kendi düşen ağlamaz!»

* * *

Her şey tamam mı sandın bir yorgan, bir döşekle?
Seven mecbur girmeye her gün şekilden şekle.
Bu kervana katılman tuhaf topal eşekle!
Gerilerde kalırsın «Deh, çüş!» fayda sağlamaz,
Hiç kimseye suç bulma: «Kendi düşen ağlamaz!»

* * *

Şunu asla unutma: Hamama giren terler!
Senden gücünden fazla fedakârlık isterler.
Beterin beteri var, ondan daha beterler!
Düşünürsen bu yarış her insana yaramaz,
Ama bir kere düştün: «Kendi düşen ağlamaz!»

* * *

Tıpış tıpış gide dur ardından kuzu gibi,
Aşkı geveliyorsun Keçiboynuzu gibi,
Istırabı da üste biberi, tuzu gibi!
Yaşla huzur zıt şeyler, bir arada olamaz,
Mesel olmuş söylenir: «Kendi düşen ağlamaz!»

* * *

Zengin değil, lord değil, emekli bir memursun,
Börek, pasta değilsin, hâlâ çiy bir hamursun,
Sağnak olamıyorsun, seyrek düşen yağmursun!
Bu damlalar faydalı dere olup çağlamaz,
Bir çölde kaybolmuşun: «Kendi düşen ağlamaz!»

Salâhattin KUTLU

tiyatro heveslileri, artist olmak yolunda çırpınan gençler koyveriyor. O göbekleri döven haşmetli sakallar tarihe karıştı. «Sakalı yorganın üstüne mi koymalı, altına mı koymalı?» diye sabahlara kadar uykusuz kalan akıllılar da artık kalmadı. Zaten şimdiki sakallar iki makaslık sakal... Tarak bile tutmuyor.

Yani dünyanın gidişatına uygun... Ne demişler bilgeler:

— Sakalına göre tarağı vur, ölünceye kadar geçineceğini ara dur!

CUMARTESİ :

Amerikanın Florida sahillerinde bir düğün yapılmış ki, değmeyin gitsin... Gelin, on altı yaşında çırılçıplak... Damat, yirmi üç yaşında çırılçıplak... Dâvetliler iki yüz kişi kadar ve hepsi çırılçıplak... Düğünün tek giyimli adamı evlendirme memuru imiş. Anladınız tabiî bir çıplaklar kampında yapılıyor bu işler... Gelinin yalnız yüzünde bir peçe varmış.

Çıplak dâvetliler, çıplakların düğünü için:

— Gayet normal bir düğün oldu... demişler.

Belki de öyle olmuştur ama, bu haberi okuyunca insanın aklına neler gelmiyor ki...

Bir kere «İki çıplak bir hamamda yaraşır» Atasözü değişmiş oluyor: İki yüz çıplak bir düğünde yaraşır» diyebiliriz artık...

Sonra, gelin yüzüne taktığı peçeyle acaba başka yerini örtse daha mı iyi olurdu? diye bir sorunun çengeli takılıyor düşüncelere...

Takılıyor ama, çabucak cevabını vermek mümkün... Eğer gelin peçesiyle başka bir yerini örtse ne faydası olurdu?

Hiiç...

Peki yüzünü örtmesinin ne faydası var?

Çooook...

Akşama zifaf odasında damattan yüz görümlüğü ister, yüzünü açmak için.

PAZAR :

Deri ceketli gençlik dünyanın (Daha doğrusu dünyanın değil, Medenî ülkelerin) başına dert. New-York'ta, Paris'te, Londra'da, hatta Demirperde gerisinde deri ceketli «Teddy Boy»lar ortalığı birbirine katıyorlar. Altlarında motosiklet, - kavga dövüş, içki, macera ve daha bir sürü hikâye...

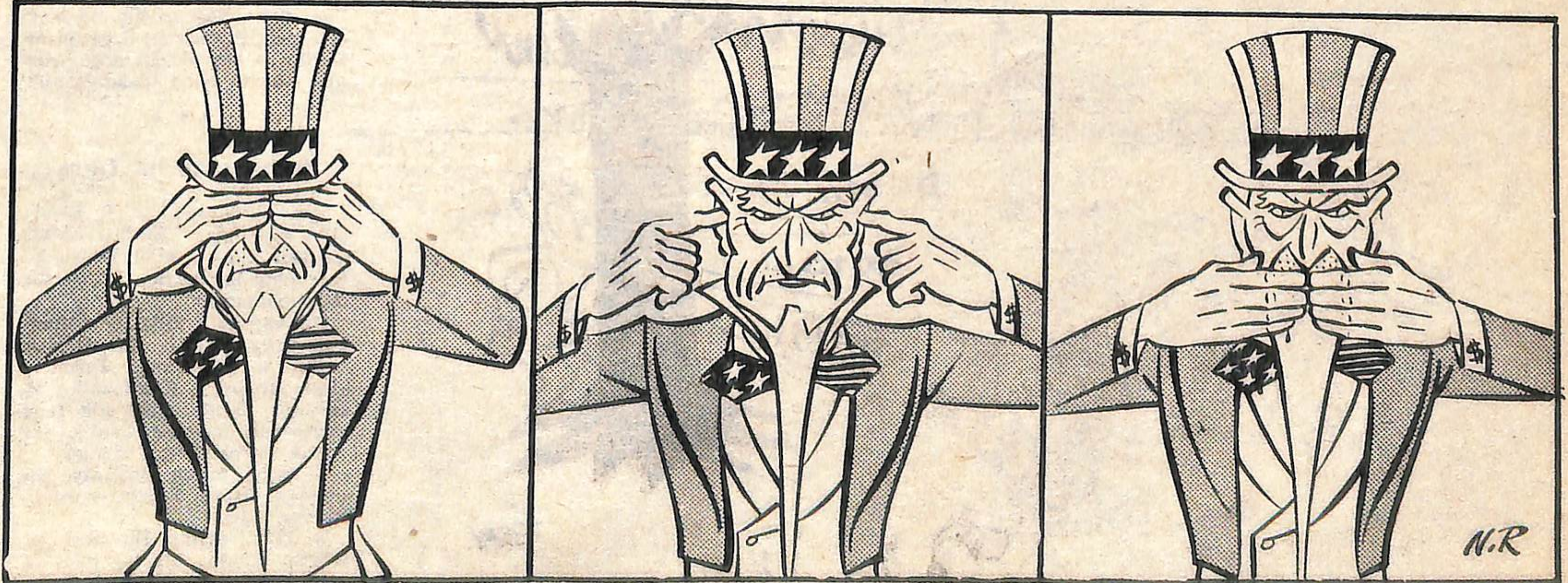
Bir adı da «Âsi Gençlik» bunların... Âvarelik, serserilik, serkeşlik üstüne «iş tutuyorlar.» Müzik, dans, argo, sigara... Ve eğlence...

Peki bunlar neden deri ceket giyerler?

Kimbilir belki bu da özentidir: Gençler kuzu ve koyun postuna bürünüp aslan, inek postuna bürünüp kaplan, keçi postuna bürünüp kahraman olmak hevesinden kurtaramıyorlar kendilerini... Yavaş yavaş bizim memlekete de geçti bu hastalık. Profesörleri sinema yıldızları, okulları sinema salonları, lâboratuvarları sokak, imtihan yerleri karakol.

Gençlik... Gençlik... deyip dudak bükmeyin. Hele bizim gençlerin bir kısmı hâfız olma yolunda, bir kısmı da Teddy Boy... Atatürkün memleketi ve Cumhuriyeti emanet ettiği gençlikten bir hayli fire veriyoruz. Bu, yarınlardan fire vermek demektir.

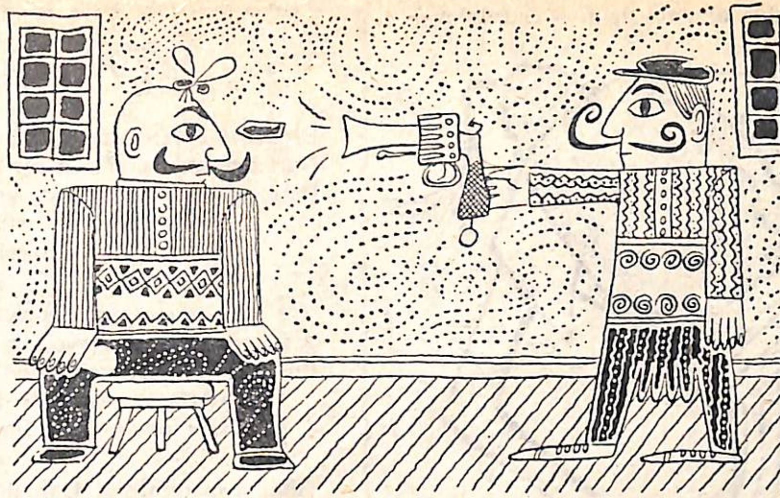
Sam amcanın Kıbrıs politikası!

Görmedim! Duymadım! Söylemedim!

AVUKAT DEĞİL MİSİNİZ!

BURHAN ESEN

— Dokunaklı yaz abukat beğ. Okununcaz, mehkeme kapısındaki mibaşir bilem bu cadının elinden neler çektiğimi ağnayıp ta ağlasın. Önce mahsus selâm ider, okuyan ve de diğneyen ağaların hatırı şerifini süal eyler, Gurcaovalı İpram, avradından boşanmak istemek süretiynen, adaletin tecellisini mencilisinizden bekliyo, diye yaz. Biz köylüyük, Türkçenin gabasından gayrisini yâşıramayız.. Şöyle münesebetlicesinden dolaşık, hâkimi yanıltacak lâkırdı karıştır içine. Garşı tarafın abukatı ne dimek istediğimizi ağnıyamasın da, koyunun kaval diğnediği gibi, apışıp kalsın...

Avukat benmiydim, yoksa dâvasını bana verecek olan mı? Sözünü burada kestim:

— Dilekçenin nasıl yazılacağını bana bırak, dedim. Boşanmanızı icap ettirecek, önemli bir sebep olmalı. Yoksa, mübaşirin ağlamaktan gözleri şişse mahkeme ayrılma kararı vermez.

— Sen bu işin ecemisine benziyon. Orada da böyle usul usul, efendime diyeyim, mersi iderim gibilerden gonuşursan, Gurcaovalı İpram beş yılda bile avradı tezeleyemez. Ben abukat tutacam, ürünvermez tarlasına bedel değel. Geçimsizlik esbabını ben bulduktan, kanununu, meddesini dedikten sonra, ne ehtiyacım var abukata? Yemeklere tuzu fazla gaçırıyo, bundan ötürü, evin ektisadi düzenini bozmakları boşanmakları uygun görülmekle, yeni alacağı zennenin bilümüm düğün masırafı da dâvalıya yükletilmesi gerekmektedir, dimesini bilmeyen abukata ben ücüret viremem..

Yazıhaneye cüppeyi asıp ta, yaldızlı hukuk diplomasını çerçeveletince, her şeyin tamam olduğunu sanmıştım. Avukatın sermayesi çene değil miydi?

— Sayın hâkimler, 7 cana kıymış olan ve şimdi süt dökmüş kedi gibi karşınızda oturan müvekkilim sizlerden, milletvekilliği koltuğu, idare meclisi üyeliği, kontenjandan senatörlük istemiyor. Arzusu yeni cinayetlere imkân verecek olan beraatından ibarettir!

Böyle dedim mi, o dâvayı, ben de geçimimi temin edecek olan ücreti vekâleti kazanmış olacaktım. Dâva açmak isteyenlerin ekserisi bu çeşit savunucu arıyorlardı.

Boşanma sebebini benim bulmamı isteyen Kurucaovalıyı sepetlemiştim. Bu sefer yazıhaneye ihtiyar bir kadın girdi.

— Oğlumu dama kattılar. Ah, yavrum seni dutan eller kırılsın. Süt gibi beyaz bileklerine kelepçe takanların Allah yanlarında komasın, diyor, bir yandan da ağlıyordu.

— Nine, bedduayı sonraya bırak, dedim, oğlun kız mı kaçırdı? Cinayet mi işledi?

— Cinayet diyorlar ama, öldürdüğü bir sinek!

— Valide, aklından zorun falan yok ya?

— Yalansa yatır Telli Dede beni çarpsın. Gayvede otururkene bir sinek oğlana musallat olmuş. Burnuna konunca kovalamış. Kulağına gelince kışlamış. Bu sefer bıyığına bağdaş kurup, başlamış gıdıklamağa. Sen olsan ne idersin beğ?..

— Yakaladığım gibi gebertirim..

— Hah, bizim İrcep te şunun canını cehenneme göndereyim demiş ama, yakalamak mümkün değel. Erkek kısmı boş gezer mi? Tabancayı çektiği gibi sineğin peşinden seğirtmeye başlamış. Bir yerde kıstırıncaz tetiğe dokanıvermiş. Sinek kurşunu alnı kabağından yemiş emme, bizim oğlanı da katil ettikten sonra!

Kadın kurulmuş saat gibi, durup dinlenmeden anlatıyordu. Oğlu ruhsatsız tabanca kullandığı ve ateş etmek suretiyle umumun telâş ve heyecanına sebep olduğundan yakalanmış olacaktı.

— Üzülmene mahal yok. Sen bana bir vekâlet vereceksin. Eğer geçmişte hükümlülüğü yoksa, hafif bir ceza ile işi atlatırız, dedim.

— İyi amma karşı taraf abukat tutmuş. Kanımıza kan isteriz, derlermiş..

— Karşı taraf dediğin de kim? Maktul sineğin akrabaları dâva açıp ta Recebin idamını talep ederiz, diyecek değiller ya.. Ruhsatsız silâh taşımaktan 2, ortalığı telâşa vermekten de 1 ay, topu topu 3 aylık cezası var bu suçların. Buna ilâve olarak ta oğlunu karakola götüren jandarmalar:

— Ulan eşşoğlu... Tabancan var. Mermin var. Sineği vurabilecek nişancılığın da var. Ne diye hasımlarından birkaçını temizlemez de, elin garip sineğini cansız yere düşürür, bizi de böyle fısırık işlerle uğraştırırsın deyip, biraz okşamışlardır.

— Evlâdım sözümü tamamlayım da sen ondan sonra konuş. Sinek havada vurulmamış ki.. Kovalarken kovalarken sinek nereye konsa beğenirsin?

— Konduğu yerin önemi yok...

— Yavrum da senin gibi, konduğu yeri omursamadan asılmış tetiğe. Sinek te kuyruğu titretmiş, bizim mıkdar da!..

Kan beynime sıçramıştı. Bu kadın ya sapığın biriydi, ya da beni deli ederek seyrime bakmak istiyordu.

— Bana bak, diye bağırdım. Önce oğlum küçücük bir sinek öldürdü diye söze başladın, sonra da koskoca muhtarın cesedini önüme serdin...

— Kitaba el basayım ki, lâfımda yalan yok. İrcep sineğin peşinden seğirtirken, gelip mıktarın alnına konmamış mı?

— Açlıktan öleceğimi bilsem ben böyle düzenbazların dâvasını almam! Be kadın, bir saattir sinekten dem vuracağına, kısaca: Oğlum muhtarı vurdu!.. desene.

Kolundan tutup dışarıya fırlattığım kadın, yazıhanenin önünde olanca gücü ile bağırıyordu:

— Sen de demindenberi yok ruhsatsız tabanca taşıdığından, yok elâlemin rahatını bozup, ortalığı telâşeye verdiğinden ötürü... diye geveliyeceğine ben sinek tarafının abukatıyım diseydin de boş yere çenemi yormasaydım günaha mı girerdin?.. Abukat değel misiniz, al birini vur ötekine!

Burhan ESEN

●

Dokunur!

Gazeteciliğinden ziyade, tutumluluğu ile şöhret yapmış bulunan Halil Lütfi Dördüncü'nün fıkralarına bir yenisini de biz katıyoruz.

TAN gazetesini çıkardığı sıralarda bir yazımı götürmüştüm. Odadan içeriye girdiğimde üstat, pompa ile sineklere filit sıkmakla meşguldü:

— Tam zamanında geldin yahu, dedi, çabuk dışarıya çık. Görmüyor musun ilâç sıktığımı?

— Acı patlıcanı kırağı çalmaz, bana dokunmaz üstadım, dedim.

Beni kolumdan tutup dışarıya atarken, bir taraftan da söyleniyordu:

— Sana dokunmaz ama, benim keseme dokunur: En az elli sineklik ilâç yuttun.. Ben filiti terkos çeşmesinden doldurmadım, çık dışarıyaaa...

* * *

Bahşiş

Üç palavracı konuşuyorlardı:

— Ben lokantada yemek yedim mi, çıkarken hesabın iki mislini garsona bahşiş olarak bırakırım..

— Çok pintisin azizim, şu beşyüzlüğü görüyor musun? Ben, bu parayı boynuma ilmiği geçirecek cellât için saklıyorum. İş bitince: «Al şu bahşişini diyeceğim.

— Beli.. Sen bahşiş ödemede çoh geç galmişsan, gardaşım. Özzüm o beşyüzlüğü doğar doğmaz ebenin eline toslamişam!

* * *

Balıkçıdan bir fıkra

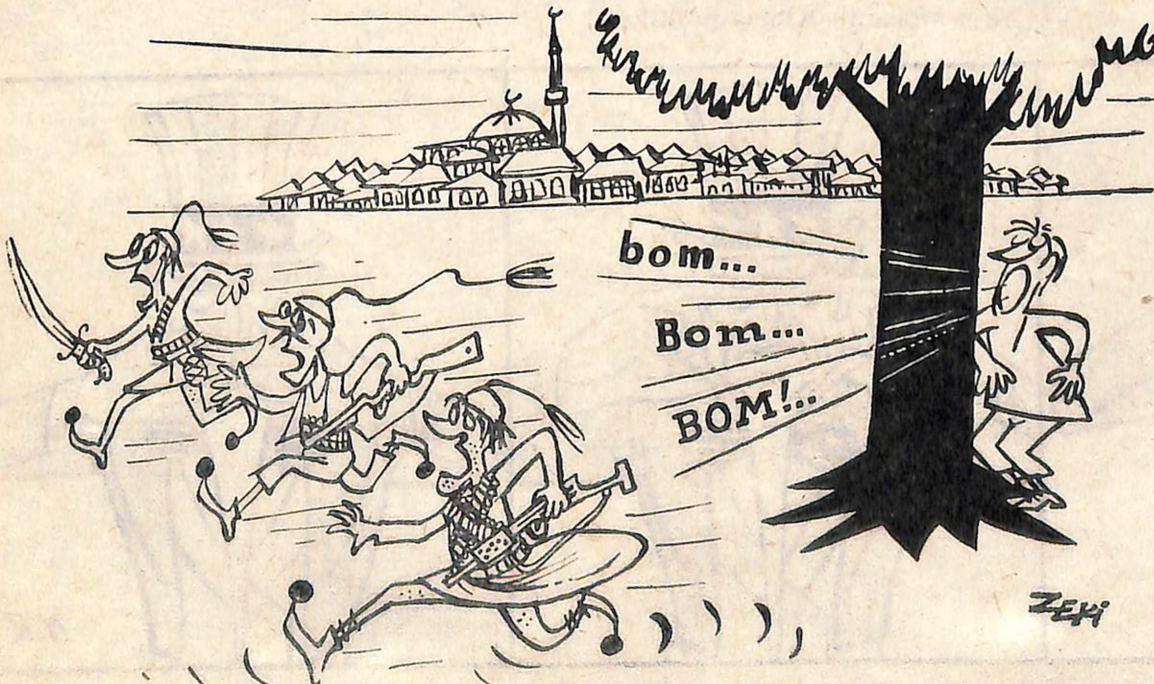
Son günlerde İzmirli gazeteciler arasında, Egenin karada yaşıyan balık adamı Cevat Şakire dair bir fıkra dilden dile dolaşmaktadır.

Halikarnas Balıkçısı Amerikan turistlerinden bir kafileye rehberlik ediyormuş. Tarihî eserler arasında, Kadifekaleye de çıkılmış. Orada içtiği gök rengi ispirtonun tesiriyle sızmış, yarı çıplak birini gören turistler:

— Ayyy.. Bu da kim? diye sormuşlar. Üstad balıkçı, bozuntuya vermeden:

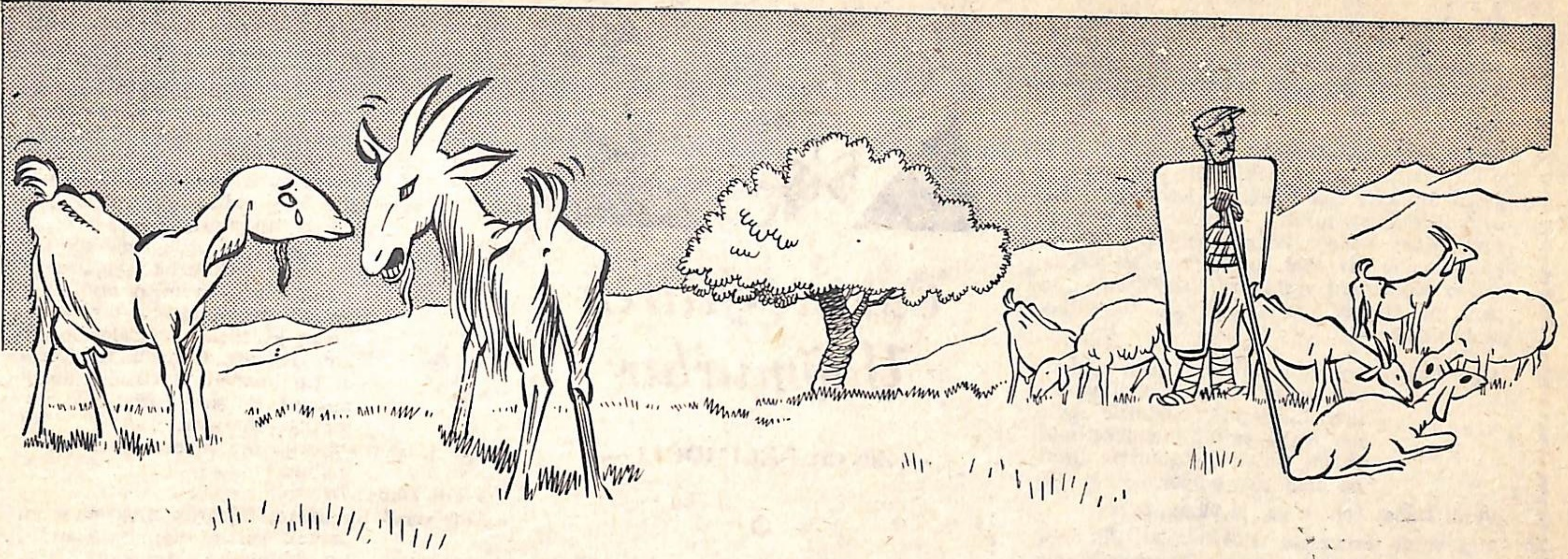
— Hiiiç, demiş. Bu gafil, Baküs'ün elinden bir tas dolu şarap içmiş. Aradan asırlar geçtiği halde, bir türlü ayılıp da, ölemiyor!..

«Kıbrısta bir Türk köyüne saldıran Rumlar bozguna uğratıldı.» — Gazeteler —

Yazısız

Bir cinsi sapık, keçiye tecavüz ederken yakalandı. — Gazeteler —

— Ulan kahpe, vallahi bir boynuzda karnını deşerim...Bir daha çobana sürtündüğünü görmeyim!

Ankara Mektubu

NİMET ARZIK

Mecliste:

Uzun zamandanberi gitmemiştim Meclise. Aşırı bir ciddiyet havası içinde bir yadırgama duydum... Aşırı ciddiyet sebepsiz değildi: Kıbrıs üzerinde konuşuyordular.

Ne yumruklar dövüyordu havayı, ne pabuçlar uçuyordu boşlukta. İnsanlar hareketsizdi. Enseler hareketsizdi. Saçlar bile kıpırdanmasın diye berberler briyantin'le yatıştırmıştı sert telleri!..

İsmet İnönü:

Çok canlı bir İnönü (hasımlarına inat), kürsüdeydi: Başı, kahve rengi elbiselerinin ciddiyetinden biraz uzanmış, büyük bir iradeyle çatalsızlaştırılmış bir sesle konuşuyordu. (Bunca iradeyi sese dökebilirse, geride nice iradesi var, düşünen düşünsün artık, ister kara kara, ister ak ak!)...

Ertesi gün manşetler «sert konuşma... Son derece sert konuşma» diye atılacaktı... Konuşma sertine sertti. Amma ve lâkin, kuvvetli miydi?.. Değildi dersem bana gücenen olur mu ki?..

Ama yine de alkış topladı iki taraftan, iki buçuk taraftan, üç, hattâ üç buçuk taraftan...

Bakanların sıraları:

Birinci sıraya, İnönü kürsüdeyken, Satır havası hâkimdi... Herhalde kendisine bu bizler için daralmış dünyada çok rahatlık veren konular olmalı ki, son derece rahat, bir Satır göze çarpıyordu: Bir hamakta yaslanmışcasına rahat!

Eskiden o sırada Feyzioğlu'nun, çalışkan, didingen, hırçın ve düşünür havası vardı da, bu yenisi bizi yadırgattı hafiften...

İkinci sırada... Gençlik havası hâkimdi: Ali İhsan Göğüşün lord Bayronvâri profiliyle ve sanki düşecekmiş gibi (düşmez biraderim, korkma) durmadan burnunu tutan Malik Yolaç'la... Bu gençlik havasının yamacında Feridun Cemalin «gaipten» silüeti bile gençleşiyordu!

Üçüncü sıra Melen sırasıydı... Aklı, fikri tutuktu Ferit beyin: Senatörlük kaygısına tutuk!.. (Fazla belli ediyorsunuz Ferit beycim. Sizi o gazetecilerin koridorlarda havalanmasına müsaade edilen saatte de gördüm, orada da belliydi, bir başka türlü belli: Çok ihmal edilen geçmişteki arkadaşlara aşırı iltifatınızla belli!.)

V. S...

İnönü konuşmasına devam ediyordu, sesi hasımlarına inat bir açılışla. Gecikmişler giriyordu bu anda salona: Gemi güvertesinde yürür gibi salınan lâcivertli bir Cihad Baban.. Erimiş vücutlu, balmumu tenli Silvan beyi Yusuf Azizoğlu. Kahve rengi kostümlü, bir pars kadar (parsınki gene yumuşak kalır) hırçın ifadeli (yahu bizden hep gülerdi gözlerinin içi. N'oldu gözlerinin içine?) Kâmuran Evliyaoğlu!

Gazeteciler tribününde yarım asırdır «bizden» olan yaşlı İngiliz gazetecisi Mister Moore, İnönüye bakıp bakıp kuvvet alıyordu herhalde, «dünya yaşlılarındır» diye... E öyle öyle.. Biz tersini iddia ettik mi ki?.. Edenlere şaşarız!

Fotograf sergisi...

Tabiî daha, yeter derecede önem verilmiyor fotografa... Ben de çekiyorum, sen de çekiyorsun, karşıdaki ismini bilmediğim turist mösyö de çekiyor, tırrrık diye... Ağaç ta ağaç çıkıyor hani, ev de ev, insan da insan hani...

Şimdiii... Alman Kütüphanesinde bir fotograf sergisi açılmış duruyor: Sanat avantürüne çıkmış bir gazeteci arkadaşımız, Fikret Otyam'ın Anadoluyu karış karış dolaşarak hazırladığı bir sergi...

Bütün Anadolu yaşıyor bu sergide, kavrukluğuyla, dramıyla, bâkirliğiyle, güzelliğiyle...

Bütün bir gün tetikte beklemiş fotografçı, bir yavru ceylânın narin fidanlar arasında su içişini çekmek'çin...

Sergi, Bakanı, Umum Müdürü, ricali toplıyan bir kokteylle açıldı... Tanıtma Bakanı zarif bir konuşmayla açtı sergiyi (vallahi resmi stile ben de kapılmağa başladım.) Herkes çok güzel dedi. Bravo dedi. Paşasın dedi... Yok paşasın demedi ya, öyle kolay kolay paşasın denmez!

Sonra?... Sonra, iki resimcik satıldı! İki!..

Uğultu devam ediyordu: «Vallahi çok güzel»... «Billâhi çok güzel»... İnandık be!.. Yeminden başka bildiğiniz yok mu?.. Başka bir şeyler?..

Ve Fikret Otyam o kafasını her dakika çarpan sanatkârın şaşkınlığıyla gülümsüyerek bekliyordu: Başka bir şeyler için!

Bekle kardeşim bekle... Sabırla koruk... koruk kalır! Zaten kalmış, insanında da, dört ayaklısında daaa... kırk ayaklısında da!

Muhtar hanımın ikinci hikâyesi:

Nefis hikâyeleri var, Kavaklıdere 1 numaralı muhtarı Nesime Ünsavaşın. Direkt ve iddiasız şekilde anlatıldığı için, tâ içe kadar işliyen hikâyeler. Anlatan da alımlı... Öz be öz çekiciliği hikâyeninkine katılıyor...

— «Cık cık» dedi, Muhtare hanım, yanık altın rengi başını sallıyarak

— «Cık cık»...

Reformlardan bahsediliyordu da...

Gene sallandı yanık altın rengi baş, inatçı ve inanmış:

— «Cık cık! Reform mu?... Tutmaz. Katiyen tutmaz... Bizim bir Pembe hanım vardı. Eski bir emektar. Bir gün geldi, kalbinden şikâyet etti... Dizini tuta tuta... Kalbim ağrıyor dedi. Meğer dizi şöyle bir, olur ya bazen insana, atmışmış!... Genç doktorlar vardı akrabadan. Gülmesini bilirlerdi o zaman, şimcik hepimiz unuttuk... Dinleme cihazını Pembe hanımın dizine dayadılar ve dinlediler dizinden kalbini ciddi ciddi... İşte bizim devlet adamlarımız da memleketin kalbinin atışını dizden dinliyen cinsten!...»

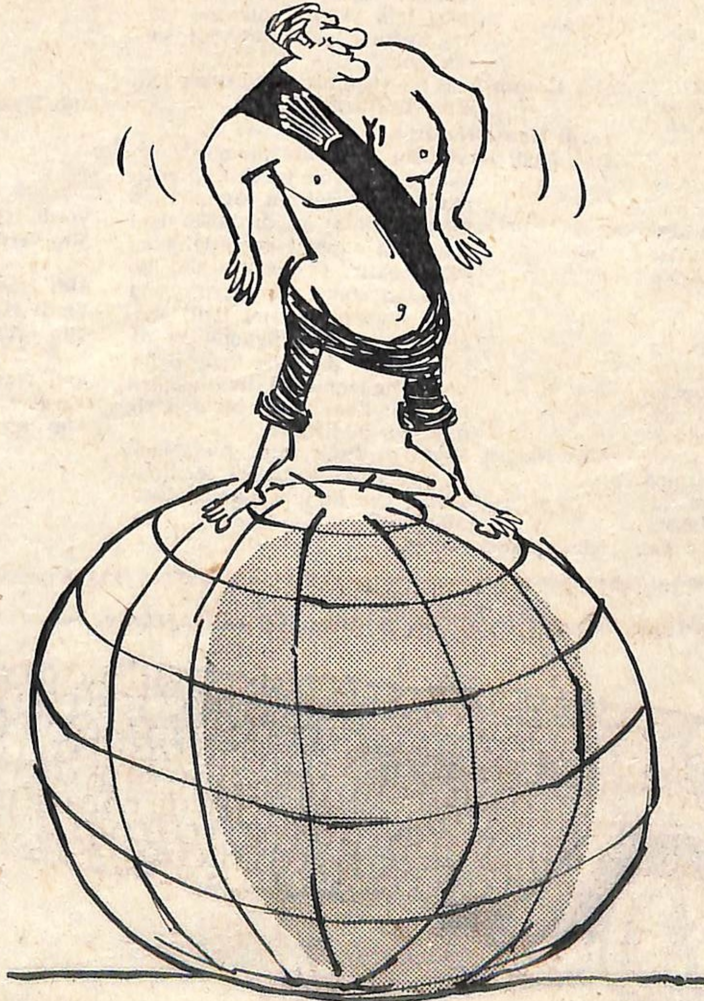
Ve tekrar yanık altın renkli başını salladı:

— «Cıık cık» diye...

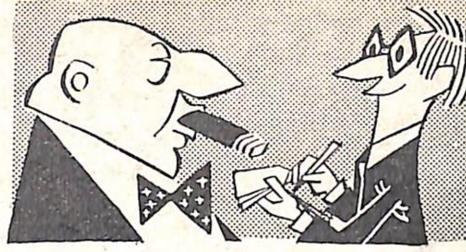
İnandım Nesim'anım, hele Pembe hanımın hikâyesinden sonra büsbütün inandım!...

Nimet ARZIK

Kemal Satır: «Kıbrıs için cihanla savaşırız» dedi.

Cihan pehlivanı!

Turist Getiren Yağmurlar

— Zeyyat SELİMOĞLU —

BİR süredir kış mevsiminden çıkıp turist mevsiminden içeri girmiş bulunuyoruz. İstanbul semaları çoktandır turistüs bulutlarıyla kaplı. Pek yakında perakendeci sirüs ve kümülüs bulutları da yerlerini toptan turistüs bulutlarına bırakacak ve başımızdan aşağı boşalan turist yağmuru memlekete ekonomik ferahlık getirecek.

Turizmle ilgilenmek üzere yurdumuza gelen Almanya Sahil Sıhhiye Bakanlığı meteoroloji dairesi turistik yağmurlar uzmanı Prof. Hans Meteor ile «Al haberi çocuktan» ajansı muhabiri dâhi çocuk Hasan'ın yaptığı radyo röportajını veriyoruz. Radyolarınızı açtınız mı? Herkes açtı mı? Tamam mı? Öyleyse başlıyalım.

Aldı Hasan: Sayın profesör, sizin turistik yağmurlar ve turist çeşitleri alanındaki derin bilginizle ilgilenen ajansımız memleketimize yağan turistik yağmurlar üzerine bilgi rica ediyor.

Verdi Hans: Ach zo ya.. zi vissen dass...

Alıp verdi tercüman: Bilirsiniz ki iki çeşit yağmur yağar Türkiye üzerine. Yerli turist getiren yağmurlar, yabancı turist getiren yağmurlar. Turistüs bulutlarının sirüs bulutlarıyla çatışması ile meydana gelen alçak basınç sonunda boşalan yağmur yerli turistleri getirir. Bunlar özellikle İç Anadolu bölgelerinden büyük şehre doğru akıp sırtlarında yorganları, kollarında sepetleri büyük şehir caddelerinde hayret içinde şaşkın dolaşırlar. Bunlara lâtince «turistis yerlozis» yani yerli turist denir.

Aldı Hasan: «Turistis yerlozis» lerin turizm sanayii bakımından önemi nedir? Yani para bırakırlar mı demek istiyorum.

Verdi Hans: Di zogenanten...

Alıp verdi tercüman: Yerli turist denen bu çeşit turistler çokluk şehir caddelerinde rastladıkları kimselerden ekmek parası isteyip bununla ekmek alırlar. Bu bakımdan arasıra ekmek fırınlarına turist başına yetmişer kuruş bıraktıkları düşünülebilir ki, bu da oldukça önemli bir miktar olsa gerek.

Aldı Hasan: Sayın profesör, yerli turistlerle yabancı turistleri birbirinden ayıran nitelik midir yoksa metelik mi?

Verdi Hans: Bayde niht...

Alıp verdi tercüman: İkisi de değildir.

Aldı Hasan: (Kendi kendine: Vay hergele kestirmeden gitti.) Yabancı turist yağmurları ve çeşitleri üzerine fikriniz?

Verdi Hans: Turistişe Volken...

Alıp verdi tercüman: Turistüs bulutlarının bu defa kümülüs bulutları ile çatışmasıyla meydana gelen bir miktar basınç sonunda boşalan yağmur da yabancı turistleri getirir. Bunlar batı yağmurları ile gelen batı turistleridir. Adına lâtince «turistis ecnebiyarum» yani yabancı turist denir. Memleketinizin beklediği asıl bu çeşit turistlerdir ki, size gelenler yüzde doksan «turistis yalınayakis» ile «turistis başıkabakis» çeşitleridir.

Aldı Hasan: Bunların turizm sanayii bakımından önemi? Yani para bırakırlar mı demek istiyorum.

Verdi Hans: Di zind alle...

Alıp verdi tercüman: Bunlar iyi çocuklardır, paraları olsa bırakırlar. Ama vermeyince Mabut neylesin Mahmut, değil mi? Onun için sizin kendilerini evlerinize dâvet edip yedirip içirmeniz gerekir, ki, turistik reklâm olsun. «Turistis yalınayakis» ler çokluk doğu memleketlerine yağan yağmurlarla gelirler, parası çok kıymetli olup konuksever olmayan memleketlere hiç yağmazlar.

Aldı Hasan: Peki sayın profesör, bize para bırakacak turistleri getirmek için ne gibi tedbir almalıyız?

Verdi Hans: Es gibt...

Alıp verdi tercüman: Bunun çaresi vardır. Önce paralı turist getiren yağmurların memleketinize de yağması için yağmur duasına çıkılır. Yağmur yağdırıldıktan sonrası kolay..

Aldı Hasan: Peki bu yağmuru yağdırmak için kime başvurmalı?

Verdi Hans: Natürlih...

Alıp verdi tercüman: Tabii bir yağmurcu uzman getirtmeniz gerekir. O gelip paralı turist getiren yağmurların memleketinize yağdırılması için nasıl dua etmeniz gerektiğini inceleyecektir. O incelemesini bitirdikten sonra bir rapor yazıp ilgili makama verir, ilgili makam raporu alıp ilgilenir ve diğer ilgililer de daha fazla ilgilenip, ilgilenmeleri ile ilgilenen başka ilgililere yeni bir raporla durumu bildirirler.

Aldı Hasan: Sayın profesör, bir memleketi ziyaret eden turistleri memnun etmek için ne gibi çareler düşünülebilir?

Verdi Hans: Um di...

Alıp verdi tercüman: Bir kere turistleri öldürmek iyi bir çare değildir, çünkü turistler iadeli taahhütlü olarak gelirler, geri dönmeleri gerekir. Ayrıca ölen turistin turistliği de yok olur, alelâde bir ölü hâline girer, oysa ölüden turist olmaz. Turistin daima canlı kalması gerekir, adından da anlaşıldığı üzere turist dolaşan bir kimsedir. Hep olduğu yerde kalamaz. Sonra turistleri trenden aşağı atmak da gümrük mevzuatına aykırıdır. Gümrük muayenesi yapılmadan trenden atılan turistler öyle aptal gibi bir şey olurlar ki, turizm kaidelerine uygun değildir. Gümrük muayenesi yapılmadan turistlere dokunulmaz. Bu şartı turist dokunulmazlığı düzenler.

Aldı Hasan: Gümrük muayenesi nasıl yapılmalıdır?

Verdi Hans: Di tsoll...

Alıp verdi tercüman: Gümrük muayenesi en önemli turizm konularındandır, hatırlattığınıza teşekkür ederim. Turistin gümrük muayenesinde üç doktor hazır bulunur. Bir dahiliyeci bir röntgenci, bir de diş uzmanı. Gümrük kapısından içeri alınan turistin önce bütün içinin röntgeni çekilir, içine kaçak bir şey saklamış mı diye bakılır. İçinde kaçak bir şey varsa dahiliyeci bunları çıkartır. Mide yıkama ve lâvman usulleriyle.. Sonra dişçi turistin dişlerine bakar. Gümrükten içeri altın sokmak yasak olduğundan kaç tane altın dişi varsa bunlar çekilir, sonra çıkış kapısında turiste tekrar teslim edilir. Turist dişlerini alıp çıkar gider.

Muayeneden sonra gümrük revirine yatırılan turist üç gün dinlendikten sonra «muayenesi tamam» kaydıyla koyverilir. Bir de turistin üzerinde kaç tane diş fırçası olduğuna bakılır. İki taneden fazla diş fırçası olan turist içeri bırakılmaz, derhal ilk vasıtayla memleketine iade edilir, pasaportuna da «üzerinde ikiden fazla diş fırçası bulunmuştur» kaydı düşürülür ibreti âlem olsun.

Aldı Hasan: Sayın profesör, size son bir soru daha. Memleketimize gelen turistlerin yalnız güneş ve deniz için geldikleri söyleniyor. Bu doğru mudur?

Verdi Hans: Das ist...

Alıp verdi tercüman: Bu doğru değildir, biraz eğridir.

Aldı Hasan: Ne dereceye kadar eğridir?

Verdi Hans: Fünf und...

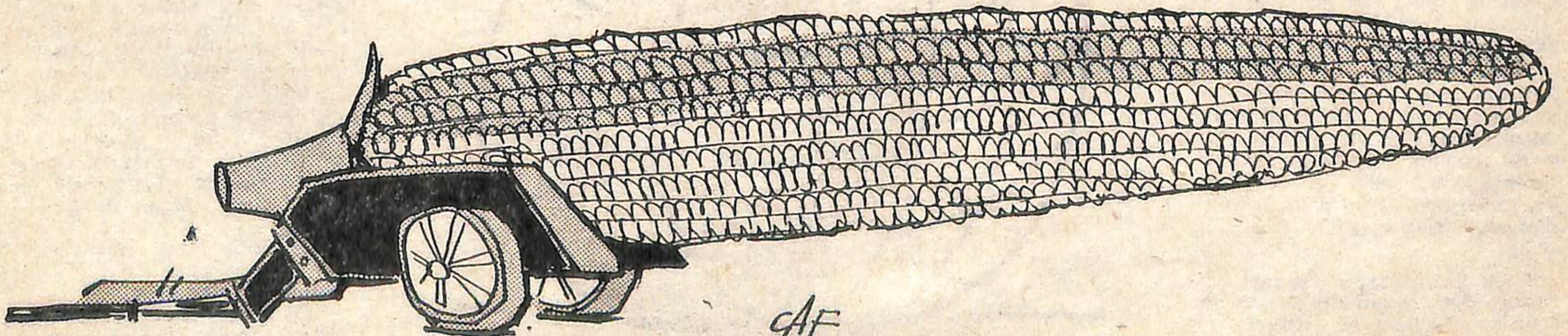
Alıp verdi tercüman: Kırkbeş dereceye kadar eğridir.

Aldı Hasan: Efendim..

Verdi Hans: Bitte...

Alıp verdi tercüman: ... hayır, alamadı veremedi tercüman, çünkü yayın kesildi. Yok, bitti artık, tamam. Ne bakıyorsunuz canım? Kapatın radyolarınızı işte. A a, şunlara bak, deliler...

«Mısır, Makarios'a top gönderdi» — Gazeteler —

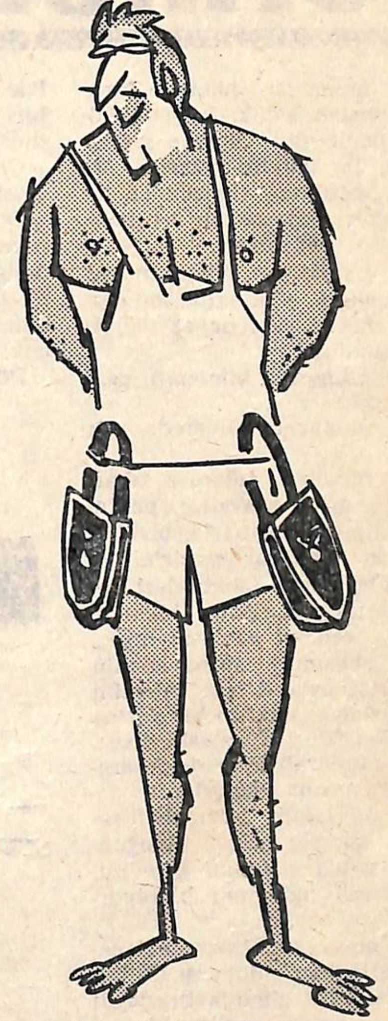
Yazısız

Doğumda KONTROL

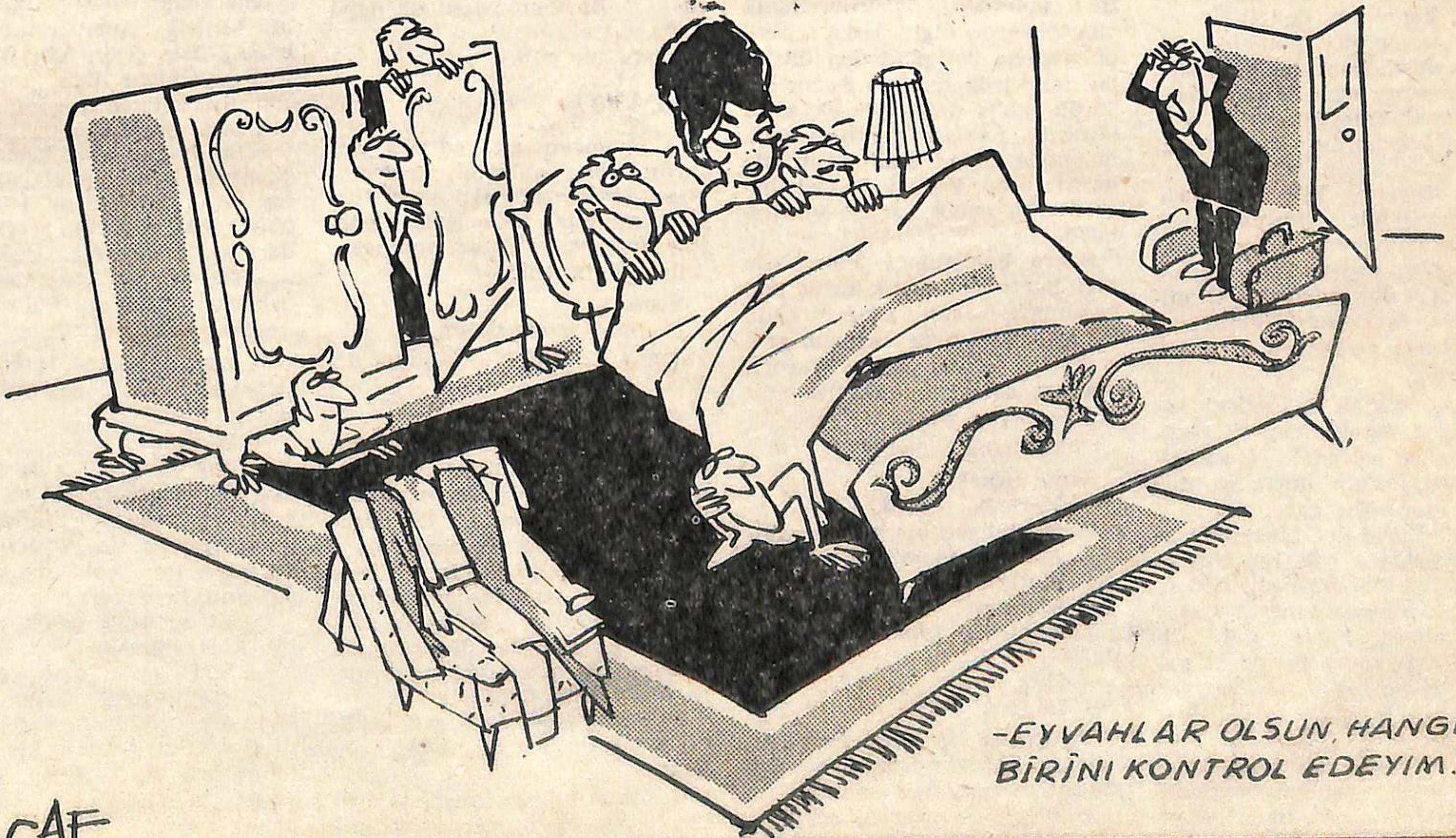

TAŞBEBEK!

YAZISIZ

—EYVAHLAR OLSUN, HANGI BIRINI KONTROL EDEYIM!..

Potinbağı Senfonisi

AZİZ NESİN

Dört numaralı hücrede kısacık, sıskacık sanık, içi boş kömür çuvalı gibi köşeye yığılıp kalmış. Üç gündür burada. Açlıktan, soğuktan, hepsinden de daha çok yalnızlıktan üşümüş, büzülmüş, uyuşmuş...

Dört numaralı hücrenin eni iki, boyu üç, yüksekliği de ikibuçuk metre, yani onbeş metreküp hacminde.

Dört numaralı hücrenin penceresi yok.

Dört numaralı hücrede ışık da yok.

Dört numaralı hücreye tıkarlarken sanığın kravatını, pantalon kemerini, kayışıyla birlikte kolsaatini, anahtar zincirini, ayakkabılarından söktükleri fotinbağlarını almışlardı; hücrede bunlarla kendini asmasın diye... Ceket yakasının altına sokulu iki topluiğneyle, dolma kalemini de almışlardı; bunları bir yerine sokup kendini öldürmesin diye...

Dört numaralı hücredeki sanığın yaşamasını istiyorlardı.

Dört numaralı hücredeki sanık, üç gündür ışıksız olduğundan, yaşadığı zamanın gece mi, gündüz mü olduğunu bilmiyordu.

Dört numaralı hücredeki sanık, saatin kaç olduğunu da bilmiyordu. Üç gündür burdaydı ama o beş ya da on gün oldu sanıyordu buraya sokulalı.

Dört numaralı hücredeki sanık kendi üstüne katlanıp kıvrılmış, içine kapanıp büzülmüştü tostoparlak.

Dört numaralı hücrenin kapısında bir karış eninde boyunda bir delik vardı; bu delik sürgülü bir tahta kapakla kapalıydı. Bu tahta kapağın altında bir de örgütel kapıyordu deliğii.

Dört numaralı hücrenin nöbetçisi sıksık kapı deliğinin sürmeli kapağını açıp, sanığın içerde ne yaptığını gözledikten sonra yine kapıyordu sürgülü kapağı.

Dört numaralı hücredeki üşümüş, büzülmüş, uyuşmuş kısacık, sıskacık sanık, kendisinin yokluğunda, evdeki kedisinin aç kaldığını düşünüyordu. O düşünürken, çat, kapı deliğinin sürgülü kapağı açılıyordu. Çat, kapanıyordu.

Dört numaralı hücredeki sanık, burda olduğu için, su verilmediğinden saksıdaki çiçeklerinin kuruyacağını düşünüyordu; kapak açılıyordu, çat...

Dört numaralı hücredeki adam, hepsinden çok, hiç görmediği Paris'i düşünüyordu nedense. Çat... Düşünüyordu... Çat... Kedi... Çiçek... Paris... Çat... Çiçek çat kedi paris çat pa ke çat di çek çat ris çat...

ADAGİO

Dört numaralı hücredeki kısacık, sıskacık sanığın beyninde düşünceler, kulaklarında sesler büyüyordu. En küçük bir çıt, kulaklarında depremle yıkılan koca bir yapının gürültüsüyle uğulduyordu.

Çıt: Dışardaki elektrik düğmesi çevrilmişti.

Dört numaralı hücrenin on mumluk lâmbası yandı. Tozla örtülmüş lâmbanın üstüne ayrıca örgütel geçirilmiş olduğundan, lâmbanın ışığı on mumdan çok daha azdı.

Dört numaralı hücrenin kapısı açıldı. İçeri giren sivil polisti, yine kapandı kapı.

Sanık, uyuşup büzüldüğü köşeden kalktı.

Ellerini arkasında kavuşturmuş olan sivil polis iriyarıydı.

Bir süre bakıştılar birbirlerine. Sanık bellibelirsiz öksürdü. Sivil polis de öksürdü. Sanık yine öksürdü ölgün sesle... Sivil polis daha üst perdeden öksürdü. (Öksürük duo'su) Sanık öksürdü. Polis daha yüksek sesle öksürdü. Sanığın her öksürüğünü, polis daha sesli öksürükle bastırıyordu. Polis öyle hızlı öksürdü ki, sanık artık öksüremedi.

Sonra bakıştılar. Polis öyle sert baktı ki, sanık artık ona bakamadı, başını aşağıya eğdi. Polis, birkaç kere sanığın çevresinde dolanıp onu yukardan aşağıya, aşağıdan yukarıya süzdükten sonra, ılımlı bir sesle,

— Merhaba... dedi.

Sanık ürkek,

— Merhaba... dedi.

Polis utangaç bir sesle sordu:

— Adın ne senin?

— Mutira.

— Efendim?

Yine birden toparlanıp bağırdı:

— Ha?

— Mutira.

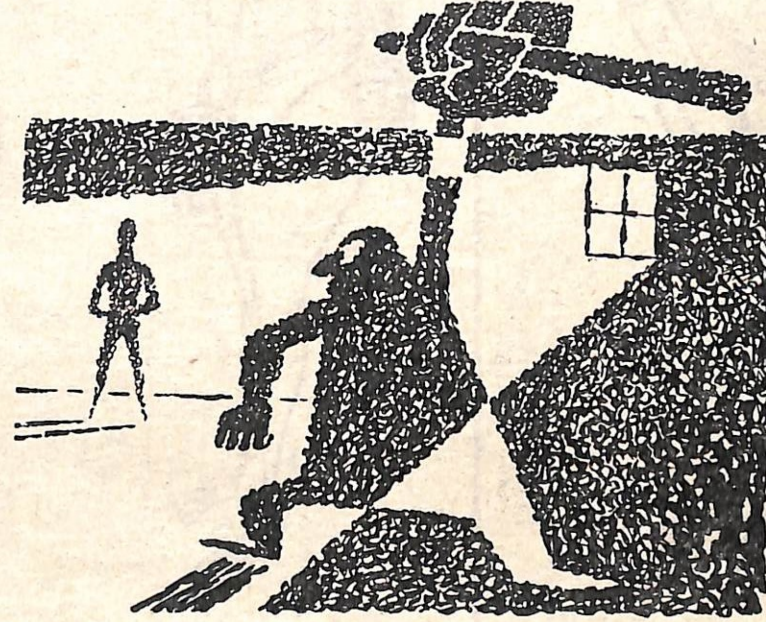
Susuştular bir süre. Polis, arkasına kavuşturulmuş ellerini sarkıttı, tepesinden baktığı sanığın iki adım uzağına çekildikten sonra tatlı sesle konuştu:

— Ben daha yeni polis oldum. Bir haftalık polisim ben... Bana verilen ilk önemli iş, sizsiniz.

Davranışları, bir dostuyla dertleşircesineydi:

— Sorulanların hiç birine cevap vermiyormuşsunuz. Bana öyle söylediler. Dediler ki bana, anlattır ona her şeyi, öyle dediler. Söyliyeceksiniz, bana anlatacaksınız.

Sustular ikisi de...

— Bana anlatmanız gerekli... Anlıyor musunuz Bay... Bay... neydi?

— Mutira.

— Bay Mutira, anlatmalısınız, açıklamalısınız... Çünkü bu, bana verilmiş bir ödev. Bu, ilk önemli işimdir, başaramazsam olmaz... Beni anlıyorsunuz değil mi?

Sustu bir süre...

ANDANTE

— Susmayın rica ederim. Anlayın beni, anlayın... Yoksa... Nasıl söyliyeyim, sizi konuşturmak zorunda kalacağım... İstemiyorum böyle bir şey yapmak... Anlatabildim mi?

Sustu.

— Beni, istemediğim bir şeyi yapmak zorunda bırakmayın Bay... neydi?

— Mutira.

Bay Mutira, rica ederim, anlayışlı olunuz, lûtfen konuşunuz... Ben sizi hiç tanımıyorum, kimsiniz bilmiyorum. İlk görüyorum sizi. Siz de beni öyle... Tanışmıyoruz ki... İlk görülen, daha yeni tanışılan bir adamı dövmek zordur; kolay iş sanmayın. Ama bana döğeceksiniz dediler, konuşmazsa, anlatmazsa döğeceksin, dediler...

Polis bir adım daha geri çekildi. Sanık da ona bir adım yaklaştı.

— Sonra biliyor musunuz, ben hayatımda hiç kimseyi söğmedim. Yapamam... Bakmayın siz benim böyle boyluboslu oluşuma... Yufka yürekliyimdir, yumuşak huyluyumdur... Hiç kimseyi döğmedim hayatta, çocuklarımı bile...

Bir adım daha geri çekildi, sanık da ona bir adım daha yaklaştı.

— Ama siz bana kötülük ediyorsunuz konuşmamakla... Ben sizi konuşturamazsam, beni kovarlar işimden... Oysa daha yeni girdim mesleğe. Beni atarlar işimden diyorum Bay... neydi?

— Mutira.

— Bay Mutira beni atarlar... Yine işsiz kalırım sonra...

Polis bir adım daha geri çekilmek istedi, duvara dayandı, hücrede çekilecek yer kalmamıştı. Sanık ona iyice sokuldu.

— Vicdanınız elverir mi benim işsiz kalmama... İki çocuğum var Bay... Neydi?

— Mutira...

— Bay Mutira, iki çocuğum var.

Polis bitkin duvara yaslanmıştı.

— Ne zor... Allahım ne zor... Tanımadığı, aranda geldigeçti olmamış birini döğmek durup dururken ne zor...

Yaslandığı duvarın dibine çömeldi.

— Tanıdığım olsa bile dövemem ki... Size yalan söyliyecek değilim ya, ben hiç kimseyi dövmedim, ama çok dayak yedim. Annem babam döverlerdi beni, öğretmenlerim de döverlerdi... Arkadaşlarım da çok dayak attı bana...

Çömeldiği yere çöktü.

— Ben aylarca işsiz kaldım, geçim çok zor, çok... Polisliğe girene kadar neler çektim, neler, bir bilseniz. Anlatsam acırsınız bana... İşte onun için ya, görevini yapamıyor diye polislikten çıkarılmak istemiyorum... Ne olur, bana yardım edin...

Polis, ölgün sesle kesik kesik öksürdü. Başucunda ayakta duran sanık da öksürdü. Bir o, bir öbürü öksürüyordu. (Öksürük duo'su) Polis çok alçak sesle öksürdükçe sanığın öksürükleri daha sertleşiyordu. Polis birden ayağa fırladı, bağırdı:

— Ama siz bana işkence ediyorsunuz... Hakkınız yok buna Bay... neydi?

— Mutira.

— Bay Mutira, rica ederim, size dayak atmak zorunda bırakmayın beni... Elimden gelmez diyorum size, yapamam... Rica ederim, çok rica ederim, söyleyin, konuşun...

Sustu bir süre, sonra uyumlu bir sesle konuştu:

— Sizi anlamıyor değilim, ama, siz de beni anlayın ne olur... Kendimi sizin yerinize koyuyorum; diyorum ki kendi kendime, ben bu adamın yerinde olsam kendiliğimden, yani dayak yemeden söyler miydim? Onun için, ne olur, siz de kendi-

nizi benim yerime koyun. Polislikten kovulup yeniden işsiz kalmamı, çocuklarımın açlık çekmelerini ister misiniz? Gördünüz mü, istemezsiniz tabii... Öyleyse anlatın. Beni, sizi sövmekle görevlendirdiler. Sizi konuşturabilirsem, bu, benim mesleğimde ilk başarım olacak... Yardım edin bana ne olur!..

Polis, yumruğunu öbür elinin ayasına vura vura hücrede dolaştı, kendi kendine konuşmaya başladı:

— Hey Allahım, sen bana kuvvet ver... Sen bana cesaret ver... Durupdururken bir adam nasıl dövülür canım... Allanım!..

Sanığa döndü:

— Öyleyse siz yardım edin bana, hiç olmazsa siz yardım edin. Beni kızdıracak, çileden çıkaracak bir şey yapın ki döveyim sizi... Bir şey yapın, bir şey söyleyin Bay... neydi?

— Mutira.

— Bay Mutira, beni kızdırın biraz ne olur canım, kızdırın da döveyim sizi, yalvarırım ne olur...

Bir zaman yalvardı sanığa, ama yalvarmalarının işe yaramadığını anlayınca,

— Siz de hak verirsiniz ki, dedi, artık benden günah gitti. Siz dayağa kaşındınız... Ama ben... ben... ben...

Sustu. Tatlı bir söyleyişle,

— Size bir şey itiraf edeyim mi, dedi, ben bugün bir polisim ya, Allahın bir lûtfudur benim polis oluşum. Birkaç gün daha işsiz kalsaydım, çok kötü olacaktı, çalacaktım çünkü... Polis olamasam hırsız olacaktım ben... Ama polis oldum işte... Belki de siz polis olmadığınız için hırsız oldunuz... Hayatımı anlatayım size, dinlemek ister misiniz?

Polis de, sanık da yere oturdular karşılıklı.

— Ben çok acı çektim, çok çile çektim Bay... neydi?

— Mutira.

— Bay Mutira. Size bir şey söyliyeyim ama, aramızda kalsın, emi, beni de dövmüştü bir kere polis... Şimdi beni daha iyi anlıyorsunuz değil mi? Beni dövdüler karakolda, sonra suçsuz olduğu anlaşılınca bıraktılar. Suçsuzluğum anlaşıldı ama, ben gerçekten suçsuz değildim ki... Yalan söyleyip kurtuldum. Siz de bir yalan söyleyin... (Bağırdı) Yalan söyleyin canım... Yalan söyleyin de ben de yalan söylüyorsunuz diye sizi döveyim...

Sustular.

— Ama ben sizi konuşturmadan bu kadar uzun zaman yanınızda kalamam ki... Sonra üstlerim kızar bana. Onca zaman sanığın yanında ne yaptın diye sorar bana üstlerim. Siz benim ekmeğimle oynuyorsunuz, işimden edeceksiniz beni...

Ayağa kalktı, sanığı da yakasından tutup, bir boş çuval gibi kaldırdı. Sonra bir elini dostça sanığın bir omuzuna koyup,

— Siz, dedi, bir sanık olarak söylememekte haklısınız. Ama ben de bir polis olarak sizi söyletmek için dövmekte haklıyım, öyle değil mi? Bunu kabul ediyorsunuz umarım. Ama bana görevimi yapmam için hiç yar-

«Almanya'ya işçi akını devam ediyor.» — Gazeteler —

— Ayıp değil mi ulan?.. Dileneceğine Almanya'ya git de çalış!

dım etmiyorsunuz ki... Sizi dövmem için bir sebep yaratın. İşimi kolaylaştırın ne olur; küçücük bir yardımda da mı bulunamazsınız?

Birden elini havaya kaldırdı, ha vurdu ha vuracak... Sonra iki eli de aşağı sarktı. Böylece bunu birkaç kere daha denedi, ama her seferinde de havaya kalkan eli sanığa vuramadan aşağı düştü.

İki eliyle sanığın iki omuzundan dostça tutup babacan bir sesle konuştu:

— Sizinle bir anlaşma yapalım, gelin. Ama aramızda kalsın, gizli bir anlaşma. Sanki ben sizi dövüyormuşum gibi siz bağırın... Yüksek sesle yalvarın bana. Canınızı acıtıyormuşum gibi öyle bir bağırın ki, dışardan bağırmanızı duysunlar da, sizi dövdüğümü sansınlar... Olur mu Bay... neydi?

— Mutira.

— Yazıyooor... Plâların açıldığını yazıyor!..

— Bay Mutira, anlaştık mı? Hadi, dayak yiyormuş gibi bağırın bakalım...

Eğilip yerden bir değnek aldı,

— Hah, dedi, işte ben de bu sopayla o yana bu yana vurur, sizi dövüyormuş gibi gürültü çıkarırım. Anlaştık değil mi, hadi başlayın bağırmaya... Çok bağırın da dışardan duysunlar... Hadi!

Sustu.

— Çok inatçısınız Bay... neydi?

— Mutira...

— Bay Mutira, sizin yerinize ben bğaırırdım dayak yiyormuş gibi ama, sesimi tanırlar yoksa... Sonra çakarlarsa kovarlar polislikten.

Yalvarmaya başladı:

— Acıyın bana ne olur, yalvarırım size... Bir iyilik edin... Ya anlatın kendiliğinizden ya da sizi dövmem için bir bahane yaratın... Biraz kızdırın beni, sinirlendirin...

ALLEGRO

Polis, ellerini göğsünde çaprazlıyarak, sonra çözüp arkasında kavuşturarak bir zaman sanığın çevresinde dolandı, sonra bir omuz vurup yıktı yere sanığı. Yaptığı kabalığa pişman olup,

— Pardon... dedi, sanığın kalkmasına yardım etti.

Yine dolandı çevresinde, bir dirsek atıp yere yıktı bir daha. Sanığı düştüğü yerden kaldırıp,

— Siz de bana bir şey yapsanıza! diye bağırdı.

Kendi kendine,

— Kızamıyorum, kızamıyorum... Olmuyor... diye söylendi.

— Yine fotinbağı çözülmüş... diye eğildi, ayakkabısını bağlarken, öyle hızlı çekti ki, fotinbağı kopup ikiye bölündü.

— Sağlam bir şey yapmıyorlar ki... diye bağırdı, hep çürük çarık fotinbağları... Alçak herifler... Her hafta fotinbağı alınır mı be... Haftada bir elli kuruş ver, fotinbağı al, işin yoksa...

Gittikçe kızıyordu, kızdıkça bağırıyordu:

— Sağlam bir bağ yapsalar ne olur... Ne olur sanki... Bir çekişte kopuyor işte... Dolandırıcılar!..

Öyle kızgınlıkla bağırıyordu ki, sanık korkudan titriyerek köşeye sığınmıştı.

— Daha bağlarken kopuyor... Alçak!.. Namussuz!.. Eşşoğlueşşek!..

Birden kendini kaybedip sanığın suratına hızlı bir tokat indirdi. Sonra yaptığı işe şaşarak, tokatı attığı eline şaşkınlıkla bir süre baktı, birden bir tokat daha attı... Sevinçle,

— Vurdum... Dövüyorum... diye söylendi, dövüyorum artık Bay... neydi?

— Mutira...

— Bay Mutira, dövebiliyorum...

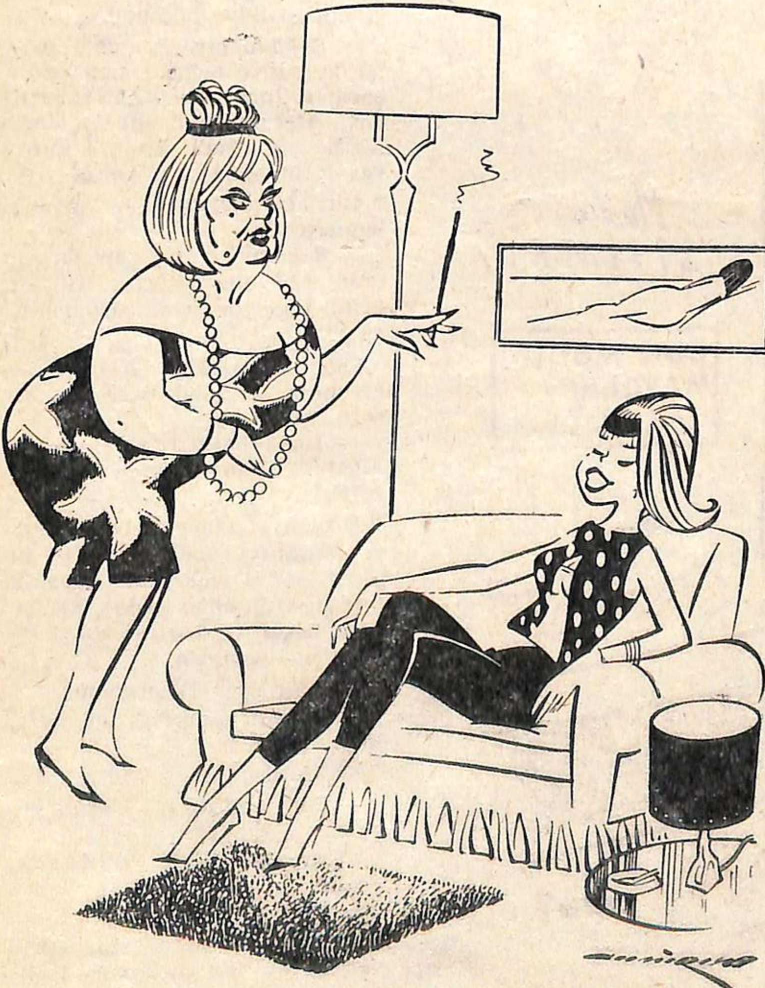
— Bundan sonra artık hep döversiniz...

Polis sille, tokat, tekme, yumruk girişti, sanığı dövmeye, duvardan duvara çarpmaya başladı, bir yandan da bağırarak söyüyordu.

Aziz NESİN

— Nolur abla, boğul da kurtarayım!

— Erkeklerin peşine düşecek yaşta değilsin, daha gençsin, benim yaşıma gel de ondan sonra!.

Hanımeli

Bahçemde hanımeli,
Nükteler döker dili
Kokusu binbir mânâ
Güzellerin güzeli.

Başımda hanımeli,
Yaşım: Kırk dokuz, elli.
Akıl ne baş ne yaşta
Madem ki gönlüm deli.

Gözümde hanımeli,
Muamma bir sevgili.
Dil bağlı, gönül bağlı
Nasıl çözebilmeli?

Boynumda hanımeli
Ne oynak, ne neşeli.
Penbe kancalarından
Nasıl kaçabilmeli?

Cebimde hanımeli,
Pek usta, pek cilveli.
Galiba nazlı nazlı
Tırtıklayacak, belli.

Odamda hanımeli,
Hayatımın bedeli.
Gece gündüz sarhoşum
Seviştik sevişeli.

Koynumda hanımeli,
Sarıldım deli deli,
Beni zincire vurdu
Yaprağının her teli.

ÇAPKIN

Sinemaskop!

Feridun Çölgeçen «Kader kapıyı çaldı» filmini çevirdiği sıralarda idi. Onu stüdyonun kapısında yakalayan bir genç, yılışık, yılışık gülerek sordu:

— Feridun âbi, iki saattir çıkmanızı bekliyordum, siz Hollywood'da bulundunuz, şu sinemaskop filmlerinin senaryoları nasıl yazılır, onu öğrenmek istiyorum.

Feridun Çölgeçen, istifini bozmadan hemen cevabı verdi:

— Bir sinemaskop filmin senaryosunu yazmak biraz güç, yazı makinasına kâğıdı öyle her zamanki gibi boylamasına değil, enlemesine koyup öyle yazacaksınız senaryoyu...

* * *

Şans!

İyi giyinmiş, kibar bir adam, yolun kenarında ağır ağır yürüyordu. Ansızın, arkasından gelen bir bisiklet, onu boylu boyunca yere devirdi. Bisikletteki adam, ihtiyara kalkması için yardım ettikten sonra:

— Biliyor musunuz? dedi. Şansınız varmış!..

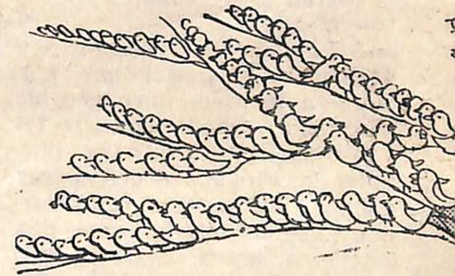
— Ne! diye haykırdı ihtiyar, düşürdüğün yetmiyormuş gibi, şimdi de benimle alay mı ediyorsun?...

— Ne münasebet, mösyö!... İzah edeyim: Bugün nasılsa izinli çıktım, yoksa ben her zaman otobüs kullanırım!...

— Bu sabah Avrupaya gittiler efend
— Çok kalacaklar mı?
— Hayır... Birer kahve içip dönece

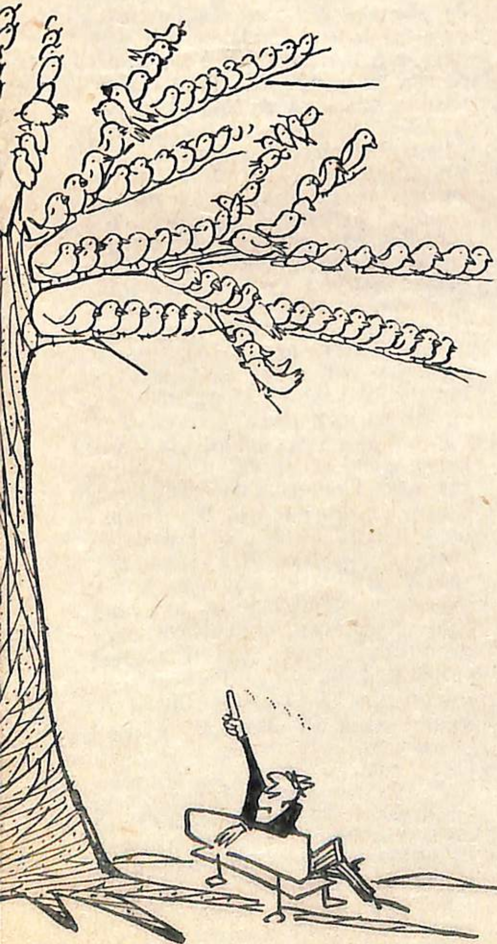
«Can sıkıntısı ile mü

— 73... 74...

edilecek.» — Gazeteler —

Küçük hanım

Küçük hanım, yanağın,
Güllerin alı gibi.
Hele tatlı dudağın
Ankara balı gibi.

Güzel göğsün kardan ak,
Kalçaların toparlak,
Tırnakların ne parlak
Sanki kınalı gibi.

Her halin başka senin,
Göğsünde çifte benin,
Hele ne sıcak tenin,
İçin sobalı gibi.

Bakışların mestane,
Rengi kebap kestane,
Âşıkların bin tane,
Yollarda çalı gibi.

Pek açılma yaz diye,
Kalmadı ayaz diye,
Kolların beyaz diye,
Yasemin dalı gibi.

Daha küçüktür yaşın,
Nedir böyle telâşın?
Oynuyor gözün, kaşın,
Başın havalı gibi.

Emrine tâbi herkes,
Ben de ettim sana pes,
İster öldür, ister kes,
Babanın malı gibi...

ÇİMDİK

Aptallar!

Bay Aslan karısiyle sinemaya gitmişti. Film bitince, seyirciler girişte olduğu gibi itişe kakışa çıkmaya başladılar. Bay Aslanın yerinden kımıldamadığını gören karısı:

— Daha ne bekliyoruz? Baksana herkes çıkıyor..

Bay Aslan, karısının omuzuna elini koydu:

— Dur, acele etme, hepsi çıksınlar da öyle.. Şu aptallar benim gibi yapsaydı rahat, rahat çıkarlardı..

* * *

Nüfus artışı!

Anadolunun ufak kasabalarından birinin kaymakamıyla, gazeteci röportaj yapıyordu:

— Son senelerde kasabanızdaki nüfus artışı aşağı yukarı yüzde kaç söyler misiniz?..

— Kasabamızda nüfus artışı diye bir şey yok ki!...

— Nasıl olur efendim?... Doğanları, ölenleri kaydetmiyor musunuz?...

— Kayıt ediyoruz ama, her doğumdan sonra kasabadan bir erkek gidiyor!...

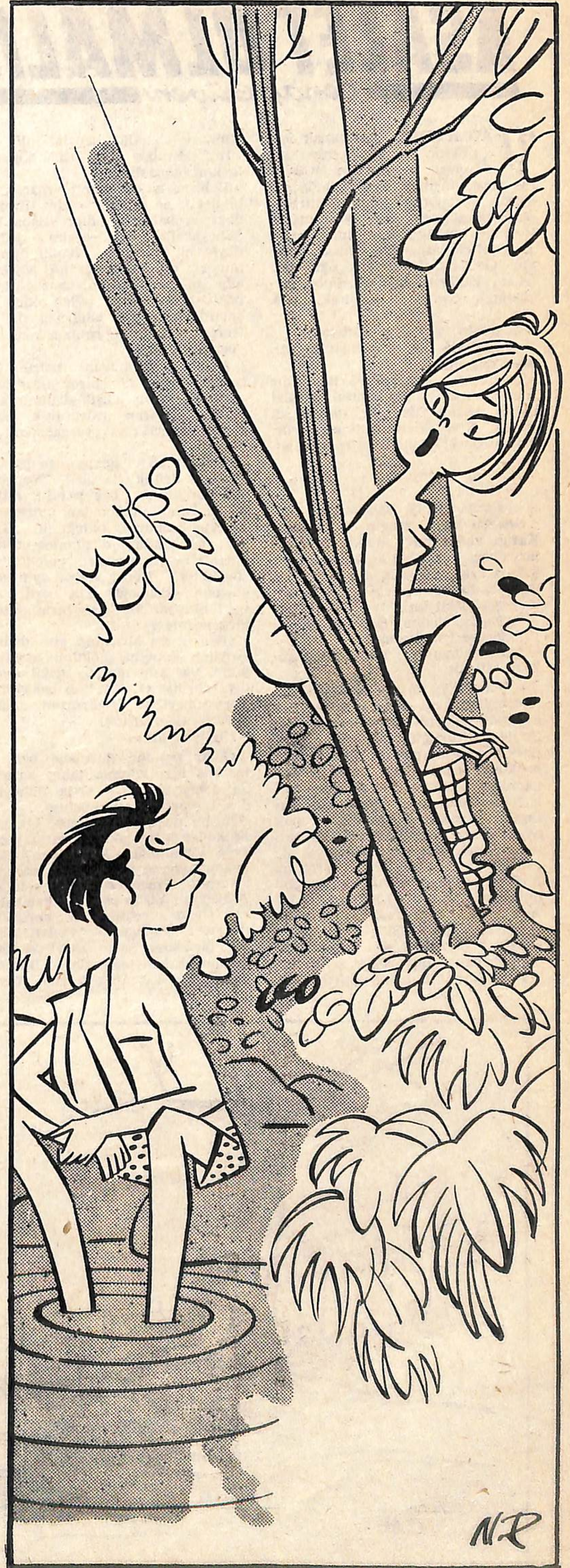
* * *

Kardeş!...

İki genç kadın yolda karşılaştılar:

— Şeri, seni dün çok yakışıklı bir erkekle gördüm! Kimdi o?...

— Kayın biraderim!... Ha!... Aklıma gelmişken söyleyeyim; kocamı görürsen sakın ona kardeşinden bahsetme! Henüz varlığından haberi yok!...

— Bakma... Daha soyunmadım!.

ASALET OLMALI...

Cenap Güven

YAĞMURDAN korunmak için girdiğim kahvede birden görüverince şaşırdım. Köşede bir yere oturmuş, başı önünde düşünüp duruyordu. Yanına gittiğimde beni görmedi bile. Masasına oturdum, bir süre bekledim, hayır... Başı elleri arasında öylece duruyor. Omzuna dokundum, ağır ağır başını kaldırdı, beni görünce gerçekten çok sevindi. Sarıldık, öpüştük.

— Neyin var? diye sordum.

— Süheylâ ile evlenemiyoruz!. dedi doğrudan.

Şaşırdım. Süheylâ ile iki yıldır sevişiyorlardı. Biz bütün kasaba onları nişanlı gibi bilir, nişanlı sayardık. Niye evlenemediklerini sormadan önce İstanbul'da ne aradığını sordum.

— İş arıyorum, dedi .

— Ne işi ?

— Basbayağı iş. Çalışacağım...

Sen bu kadar zengin ol, babanın Karun kadar malı mülkü, fabrikaları olsun, sonra da kalk İstanbul'a gel, iş ara... Olacak şey değil. Ya Süheylâ ile evlenememek?.. Akıl sır erer şey değil bu...

— Pekiy, dedim, Süheylâ ile niye evlenemiyormuşsun?

İyice doluymuş... Bir solukta anlatıp bitirdi:

— Süheylâ'yı ne çok sevdiğimi bilirsin. O da beni deli gibi sever. Bir ay kadar oluyor, evdekilere Süheylâ ile evleneceğimi söyledim. Hoş, durumumuz az çok belliydi ve kızla konuşmama çok engel olmak istemişler, bu yüzden de epey tatsızlıklar olmuştu. Ama, bir gün bırakır, vazgeçer umuduyla pek öyle üstüme düşmüyorlardı. Ne var, ben bu kez doğrudan «Süheylâ ile evleneceğim!» diye iyice direttim. Annem: «Aman baban bu dediğini duymasın, biz de söylemeyiz, o kız sana göre değil.» dedi. Anneme ne zaman Süheylâ ile evleneceğimi söylesem hep ayni şeyi diyor: «Aman baban duymasın, sonra ne der...» Aslında babamın duyup duymaması falan lâf, hepsini bilip duruyor. Akılları sıra beni böylelikle korkutacaklar.

Baktım iş evdekilerle olacak gibi değil, ne olursa olsun diyerek, doğruca babama gidip: «Baba ben Süheylâ ile evleneceğim.» dedim. Şöyle bir duraladı. Sanki dünya'nın en olmıyacak şeyini söylemişim gibi bir süre anlamsız gözlerle baktı, baktı, baktı... «Sen aklını mı kaçırdın?!.» dedi. «Süheylâ ile evlenmek istiyorum, izninizi rica ediyorum.» dedim.

Akşam evde annem, babam, babannem hepsi de birer birer öğüt verdiler, yanlış düşündüğümü söylediler. Kızarak, yalvararak, bağırarak Süheylâ'dan vazgeçmemi istediler.

Sonraki gün amcam geldi. «Bu yaptığın delîliktir!» dedi. Yengem, aile şerefimizi beş paralık ettiğimi, halam, utancından kimselerin yüzüne bakamaz olduğunu... Teyzem de, kendimi düşünmesem bile ailemizi düşünmem gerektiğini.. söylediler. Hepsi, hepsi ayni şeyi söyledi: «Süheylâ gibi soyu sopu belli olmıyan bir kız» bizim aileye giremezmiş.

«Ben at mı alıyorum ki» dedim, «soyunu sopunu, kökünü araştırayım?. Saf kan mıdır, değil midir diye cinsine cibilliyetine bakayım?.. Ben Süheylâ'yı seviyorum, anlaşıyoruz, evleneceğiz.»

Dinliyen kim...

Onlar üstüme düştükçe ben de inadına kızı koluma takıp kasabada dolaşıyordum. Artık Süheylâ'dan hiç ayrılmaz olmuştum.

İş bu duruma gelince, bir gün ne kadar hısım akraba varsa bizim evde toplandılar. Amcalarım, dayılarım, yengelerim, halalarım, teyzelerim, eniştelerim hep geldiler. Biliyorsun bizim sülâle kalabalıktır. Öteki şehirlerdeki akrabalar da geldi. Otobüsler, trenler, taksiler, hususiler bizim kasabaya durmadan akraba taşıyorlar... Bir amcam taa Sivas'tan, teyzem Kastamonu'dan geldi. Salonun, odaların perdelerini sıkısıkıya kapadılar. Açış konuşmasını amcam yaptı. Toplantının önemini belirttikten sonra, bu işin bir sonuca bağlanması gerektiğini, bütün akrabaların üstüne büyük sorumluluklar düştüğünü, söyledi. Ben de düşüncemi söyliyebilecek, savunmamı yapabilecektim. İlk sözü en büyüğümüz olduğu için dedem aldı. Dedem torunları içinde en çok beni sever. Sete bağdaş kurmuştu; bir iki kıpırdandı, iyice yerleşti, sonra bana dönerek:

— Biz Sülâleyi Âli Osman'dan değil miyiz oğlum? dedi.

— Evet dede, dedim.

— Senin dedenin dedesi, Padişah Sultan Mahmut Han'ın ibrikçi başısı değil miydi?

— Evet ama, şimdi...

— Dedenin babası Sadrâzam Mustafa Paşanın, Sadrâzam Hüseyin Paşa'nın, Sadrâzam Hüsnü Paşa'nın at bakıcısı değil miydi?

— Öyle diyorsunuz.

— Öyle diyorsunuz ne demek... Senin deden Halife Abdülmecit efendimizin baş havlu tutucusu değil miydi?

— ?..

— Senin baban Hütbenderoğulları Sülâlesinin mümtaz bir ferdi değil mi? Sen Hütbenderoğulları'ndan değil misin?..

— ?..

— Sen bu kızla evlenmiyeceksin! Dedemden sonra sözü büyük amcam aldı:

— Biz bu şehrin en eski, en itibarlı eşrafıyız. Bizim sülâle yirmi altıncı göbekten peygamber efendimizin sülâlesine dayanır. Biz soyu sopu asil bir aileyiz. Biz Hütbenderoğulları'ndanız. Bizim aileye avamdan kimse giremez! dedi.

Sen tanımazsın, Nursel ablamı alan bizim enişte yirmisekiz yaşında gencecik bir doktor. Oradakilerin en küçüğü, O. Dedi ki:

— Şimdi devir eskisi gibi değil, zamanımız çok değişti. Ben gençlerin, eşlerini kendilerinin seçmelerine taraftarım. Fakat bunun yanında anne babalarının da fikirlerini almaları ve büyüklerinin sözlerini dinlemeleri lâzım. Ne kadar olsa büyüklerin tecrübesi vardır. Bana kalırsa, bir kız yine az çok asil bir aileden olmalı.

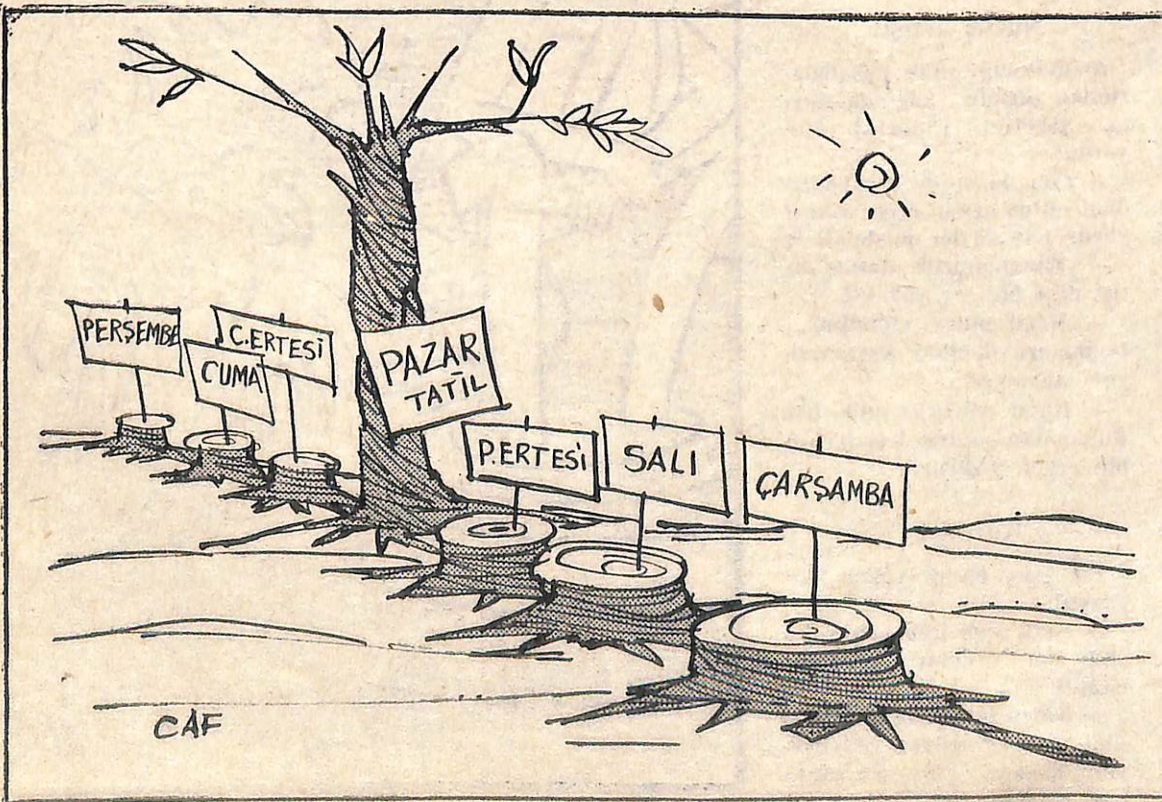
Ben artık hiç konuşmuyordum. Cevap vermenin, bir şey demenin ne değin boş olduğunu anlamıştım. Annem ağlıyarak: «Sana istediğin kızı alırız oğlum» dedi, «gel bu Süheylâ'dan vazgeç.» Halam: «Akrabalarda ne kızlar var, buldun buldun da bunu mu buldun? Bir kızda bir parça asalet olmalı.» dedi. Yengem: «Bak asil bir ailedeniz... Elimizi sallasak ellisi...» dedi. Teyzem: «Sana büyü mü yaptılar ne» dedi, «gittin soyu sopu belirsiz birine tutuldun.» Öteki teyzem: «Hiç böyle bir şey yapacağın aklıma gelmezdi, alacağın kız asil bir aileden olmalı..» dedi.

Artık dayanamadım. Çıktım gittim. «Hay asaletine de.. Hütbenderoğulları'na da..» diye boyuna sövüyordum. Şaşkınlık de, kızgınlık, çaresizlik ne dersen de, Süheylâ'ya da sövüp sayıyorum: «Ulan kız!.. ulan bir tanem!.. Elâlem asil olup dururken her nasıl şeyse bir asalet de sen bulsaydın ya... Nasıl olacak, nasıl yapılacaksa sülâlene bir, Hütoğulları mı diyeceksin, Benderoğulları, Derderoğulları mı diyeceksin, «Oğulları» diye bir lâkap uydurup asaletli olsaydın... Ulan a geçmişi belirsiz! a soyu sopu bozuk kız!. 16. göbekten mi, 26. göbekten mi, 126. göbekten mi bir göbekten sülâleni bir asalete dayandırsaydın!. Hadi eskiden olmadı... Demokrasi zamanında senin anan baban nerelerdeydi kız!.. Bütün memleket asil oldu, eşraf oldu da bir siz mi kaldınız!.. Ah ulan ah! ah kız, ah kız!. yaktın beni be!..»

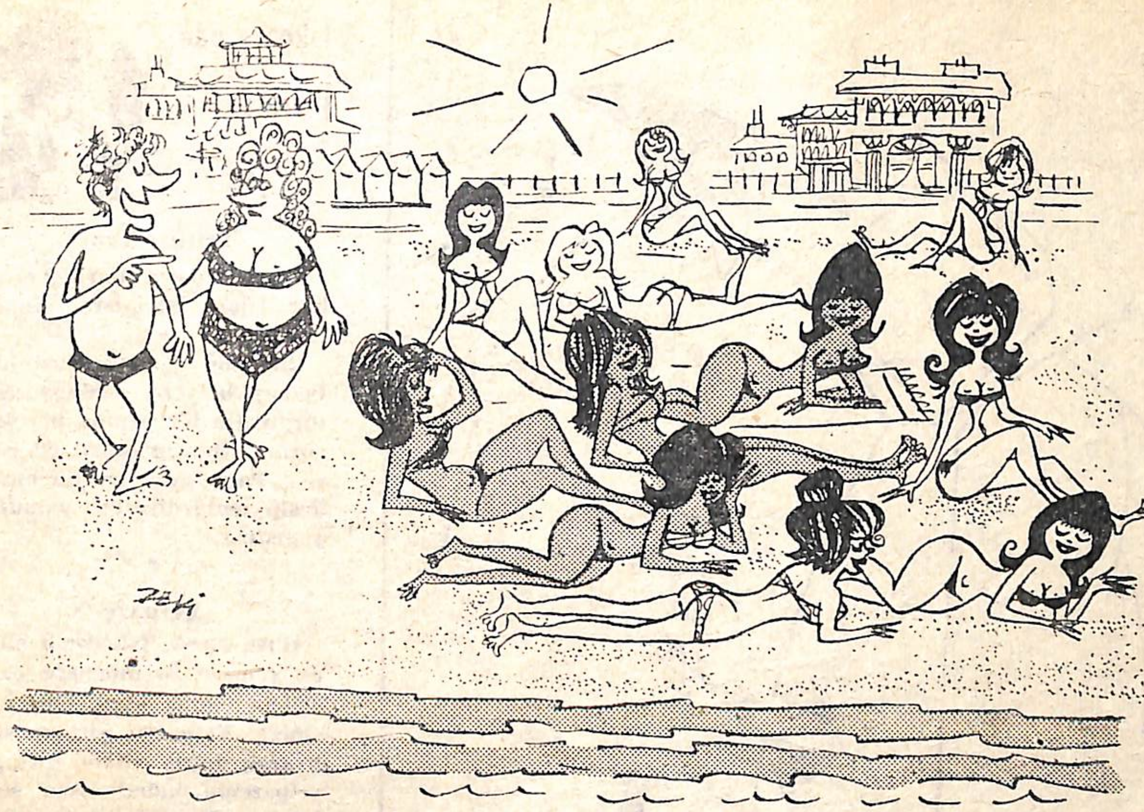
Ertesi gün kızın annesi bizim eve haber göndermiş. «Siz şimdi bizim yok yoksul olduğumuza bakmayın.» demiş. «Bizim aile asil bir ailedendir.» demiş. «Bize Diyarbakır'da Mengüzâdeler derlerdi.» demiş «Bizim durumumuz sonradan bozuldu.» demiş. Sen şu şansa bak: elin oğlu demokrasiyi çarpar asil olur, eşraf olur, bizim kızı demokrasi çarpmış.

Ben artık ne yapacağımı iyice şaşırdım. Anneme: «Bak, Mengüzâdeler'denmişler.» dedim. Annem: «Hıh.. onlarda asâletin zerresi yok.» dedi. Halam: «Ben asâleti, kırk adım uzaktan kokusundan bilirim.» dedi. Yengem: «Asâletin tırnağını görsem hemen anlarım» dedi, «asillik nerdeee onlar nerde...»

Babama gittim. «Baba» dedim, «no'lur yapmayın, etmeyin. Ben Süheylâ'yı çok seviyorum. İzin verin, evlenelim. Bakın güzel kız, kültürlü

Orman haftası kutlandı!

— Etraflarında birkaç tur atarsak sen de zayıflar, tıpkı bunlar gibi olursun karıcığım!..

TAMAMI YOK

Tamam değil bir şeyimiz,
Yarı idrâk, yarı izân!
Toplum şöyle sınıflanmış:
Yarı sürü, yarı çoban!
Bize teşhis koyanlar hep:
Yarı hekim, yarı Lokman!
Arzumuza engel olur,
Yarı zemin, yarı zaman!
Nasibimiz şu kadarcık:
Yarı fırsat, yarı imkân!
Taşımamak daha iyi:
Yarı insaf, yarı vicdan!
Üst makamın istekleri,
Yarı rica, yarı ferman!
Esnaf bile başkalaşmış:
Yarı doğru, yarı şeytan!
Siyasetçi göze alsın,
Yarı devlet, yarı zindan!
Çevremizi kuşatanlar:
Yarı ahbap, yarı düşman!
Bu ne biçim gidişattır?
Yarı topal, yarı yayvan!
Gericiler istiyorlar,
Yarı uyku, yarı isyan!
Devrimlerin hasımları,
Yarı insan, yarı hayvan!
Koştuk koştuk ne kazandık?
Yarı alkış, yarı puvan!
Gönül dahi bâzan ister,
Yarı zayıf, yarı şişman!
Kadınlara dikkat edin,
Yarı kürklü, yarı üryan!
Sevenlerin hali malûm,
Yarı mutlu, yarı pişman!
Kutlu, tatlı yerinde kes,
Uzadıkça olur yavan!

Salâhattin KUTLU

kız, terbiyeli kız...» «Olmaz!..» dedi. «Bunca yıllık aile şerefimizi lekeliyemem...»

Baktım bir asâlettir tutturmuşlar ne desem boş, iş güzellikle olmayacak, Süheylâ ile Belediye'ye evlenmek için başvurduk. Babam bunu öğrenince önce ricayla, korkutmayla, yalvarmayla beni bu işten caydırmaya uğraştı; kararlı olduğumu, dönmiyeceğimi görünce de fabrikaya sokmadı. «Git o kızı bırak, evlenmekten vazgeç, ancak o zaman girebilirsin buradan içeri!..» dedi. Eve gittim. Annem konuşma gereğini bile duymadan kapıyı yüzüme çarptı. Ne biçim bir şeyse şu asâlet, annem: «Kırk oğlum olsa bir parça asâlete değişmem. Asâlet gibisi var mı?..» diyormuş.

Birkaç gün iş aradım. Babamın korkusundan kimse iş de vermiyor... Kaldık mı sokakta?.. Süheylâ: «Üzülme» dedi, «elbet bir yerde iş bulursun, o zamana kadar da idare ederiz.»

Böylece ben Süheylâ'larda kalmıya başladım. Bir yandan da durmadan iş arıyorum ama, yok.. yok...

Bir sabah kız ağlıyarak eve geldi. «Ne o, ne var?» dedim. «İşimden çıkardılar.» dedi. Sen şu vicdansızlığa bak: Babam Süheylâ'nın çalıştığı şirkete baskı yapıp kızı işinden attırmış... Kızın zaten babası yok. Zavallıcık hem hasta annesine, hem de iki küçük kardeşine bakabilmek için didinip dururken, işinden atılıverince... Bu asâlet bizi bir çarptı ki bu kadar olur. Artık evlenmeyi falan bıraktık da karnımızı doyurmaya bakıyoruz ama... Nasıl?..

Bir akşam kasabanın çamlığında, şu piknik yerinde dolaşıyoruz, Süheylâ, «Bu iş böyle olmayacak.» dedi. «Bari evlenmekten vazgeçsek. Bak anneme ilâç bile alamaz olduk.» «Ben sensiz yapamam bir tanem.» dedim. «Ben de sensiz yapamam, seni çok seviyorum.» dedi. «Tutkunum sana Süheylâ.» «Ben de sana.» «Ah.. bir de asâletli olsaydın...» «Ne yapayım, elimde mi?.. Olamamışım işte. Sen asâletli olmasaydın ya...» «Benim elimde mi?.. Olmuşum işte...» «Seninle dünyanın en mutlu iki kişisi olacaktık.» «Asâletli olsaydın tabii.» «Bir evimiz olacaktı.. bahçesinde çiçekler...» «Evet, asâletin olaydı.» «Hep, hep... Beraber olacaktık...» «Öyle.. Asil olsaydın...» Kız artık kendini tutamadı, boşandı, ağlamıya başladı. Nerdeyse ben de ağlıyacağım... «Bir ömür boyu birlikte olacaktık.» dedim. «Asâletli olmasaydın evet.» dedi. «Hiç, hiç ayrılmıyacaktık.» «Doğru.. asâletli olmasaydın.» «Çok güzelsin, çok iyisin.» «Asâletli olmasaydın evet.» Birimiz asâlete, birimiz asâletsizliğe; sonra ikimiz birlikte asâlete de, asâletin yedi ceddine de, gelmişine, geçmişine, geleceğine de sövüp saydık o akşam...

Olanlar yetmezmiş gibi, iki gün sonra ev sahibi kapıya dayanıp da «Evimden çıkın!» demez mi.. Bu asâlet bir çarptı mı sağlam çarpıyor dostum. Hani ne demokrasiye benziyor, ne hükûmete... Özel teşebbüs gibi bir şey. Allah kimseyi asâletin şerrine uğratmasın...

Ulan şu koca kasabada babamın düşmanı olan, babamın gücünden korkmayan bir tek insan yok mu ki bana bir iş versin... Birkaç kez akrabalara başvuracak oldum. Nerdeee.. adamlar yüzüme bile bakmadılar. İçlerinden bir tek olsun konuşanı, selâm vereni yok şimdi. «Ailemizin şerefini rezil etti. Hütbenderoğulları sülâlesinden böyle bir kimse yok!» diyorlarmış.

Süheylâ babamdan saklı, evlere çamaşıra, temizliğe gidiyor, öğrencilere ders veriyor... Bana gelince, ne yapsam bir iş bulamıyorum...

Sonunda Süheylâ'ya: «Süheylâ» dedim, «Bu böyle olmayacak. Ben İstanbul'a gidiyorum. Orada herhalde bir iş bulurum. Sonrasını da düşünürüz.»

İrili ufaklı binbir çeşit yazıyla «Süheylâ»larla doldurduğu önündeki beyaz kâğıdı küçük küçük parçalara bölerken:

— Ve işte böylece geldik buralara dedi. İşin kötüsü bir haftadır buradayım iş de bulamadım. Ne yapacağımı bilemiyorum. Umudum da iyice kırıldı artık.

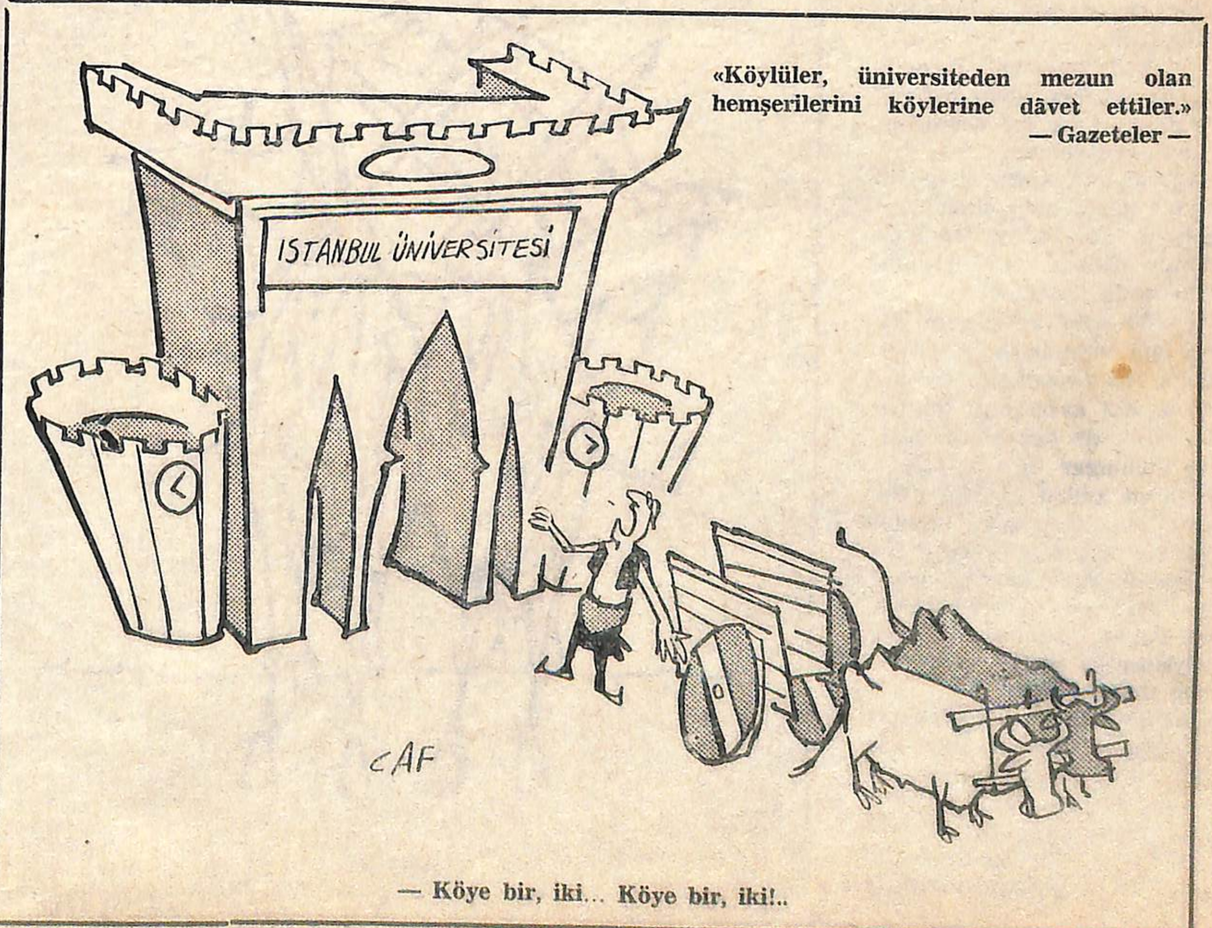
Doğrusu çocuğa acımıştım. Biraz teselli etmek istedim:

— Üzülme. Düzelir elbet...

— Seni bir asâlet çarpsın da, göreyim ben seni böyle konuşabiliyor musun? dedi. Vallahi değil İstanbul'a, Almanya'ya kadar gönderir adamı bu asâlet...

Cenap GÜVEN

«Köylüler, üniversiteden mezun olan hemşerilerini köylerine dâvet ettiler.»
— Gazeteler —

— Köye bir, iki... Köye bir, iki!..

Canı Cehenneme!

H. W. HANT'den

JANOS adında bir Macar arkadaşım evlenmeyi arzuluyor, fakat onu tatmin edici bir kadını bir türlü bulamıyordu. Nihayet, bu işlerde profesyonelleşmiş memleketlisi Madam Marisehka'ya başvurmayı düşündü.

— Tam istediğiniz gibi bir gelin bulacağım size. Şansınıza elimde tam size uygun bir kızın adresi var: harika denecek kadar güzel, drahoma olarak yirmibin pengos veriyor ve gayet iyi bir aileden. Anlayacağınız, bu sizin için bir vurgun olacak. Yalnız kızda gayet önemsiz bir kusurcuk var.

— Nedir?

— Biraz kambur.

— Yirmibin pengos fena değil, fakat doğrusunu söylemek gerekirse, bütün bir hayat kambur bir karıyla geçirilmez. Canı Cehenneme...

Bir hafta sonra Janos Madam Marisehka'ya yeniden uğrar.

— Bu sefer tam idealinizdeki kızı buldum. Evvelkinden daha güzel, otuzbin pengos drahoma... Fidan gibi bir kız.

— Pekiyi, hiçbir kusuru yok mu?

— Size her şeyi söyliyeceğim, fakat bunun üzerinde durmaya bile değmez.. Ehemmiyetsiz. Biraz nefesi kokar, fakat inanın bana, yalnız ilkbaharda!

— Beni dinleyin, madam Marisehka, ben koku bahsinde bir av köpeğine benzerim. Canı Cehenneme...

Birkaç gün sonra Janos yeni bir haber olup olmadığını sormak için tekrar Madama uğrar. Madam onu ağzı kulaklarında karşılar:

— Bu sefer, arkadaşım, sana tam hayalindeki kızı buldum. Kız fevkalâde.. Kız harika.. Kız karakterli, kültürlü.. Zeki de sayılabilir, hem de bulunmaz bir aileden... Etrafına sıhhat saçıyor... Üstelik de bankadaki hesabı yüzbin pengos'u aşıyor... Ne diyorsun buna Mösyö Janos?

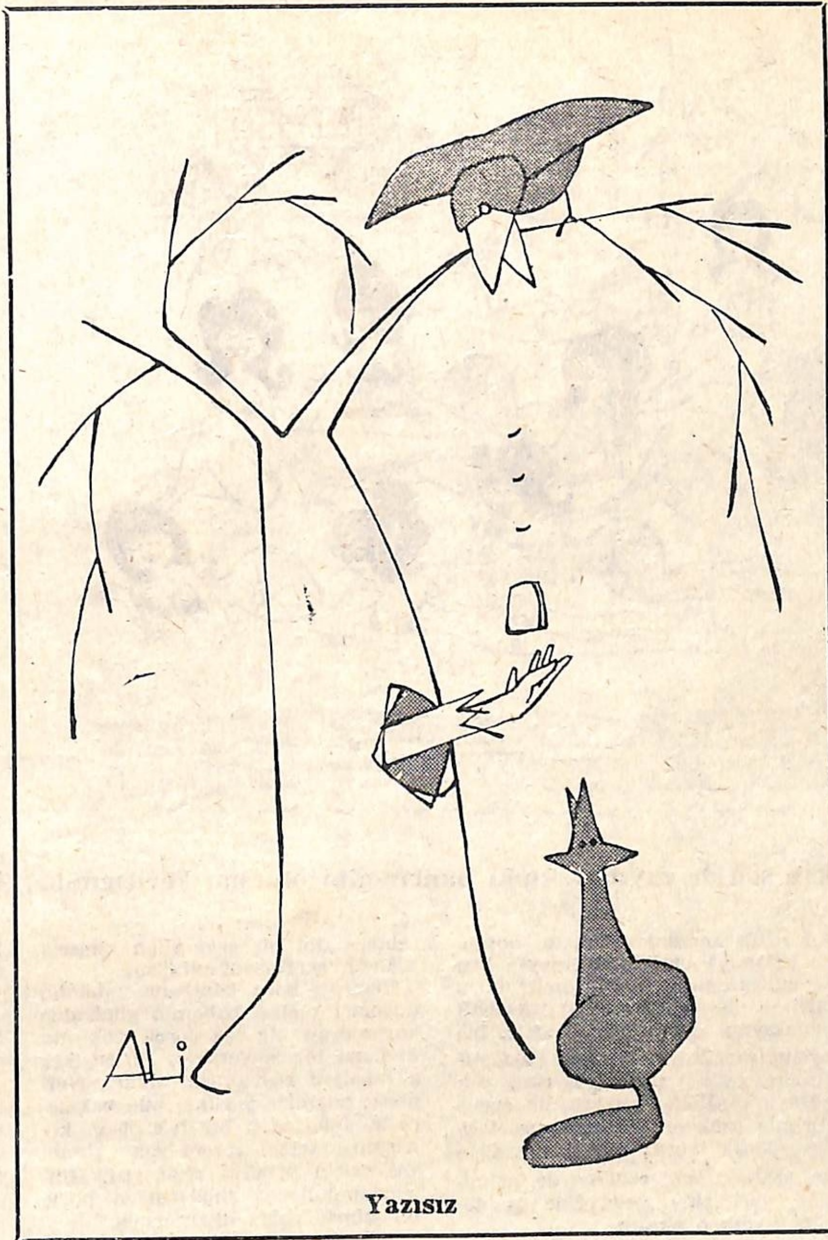
— Diyorum ki, tam bana göre. Fakat aramızda kalsın, söylenecek hiçbir aksaklığı yok mu?

— Evet ufak, pek ufak bir şey var: Hakkınızda her şeyi öğrenmek istedi, ve sonunda...

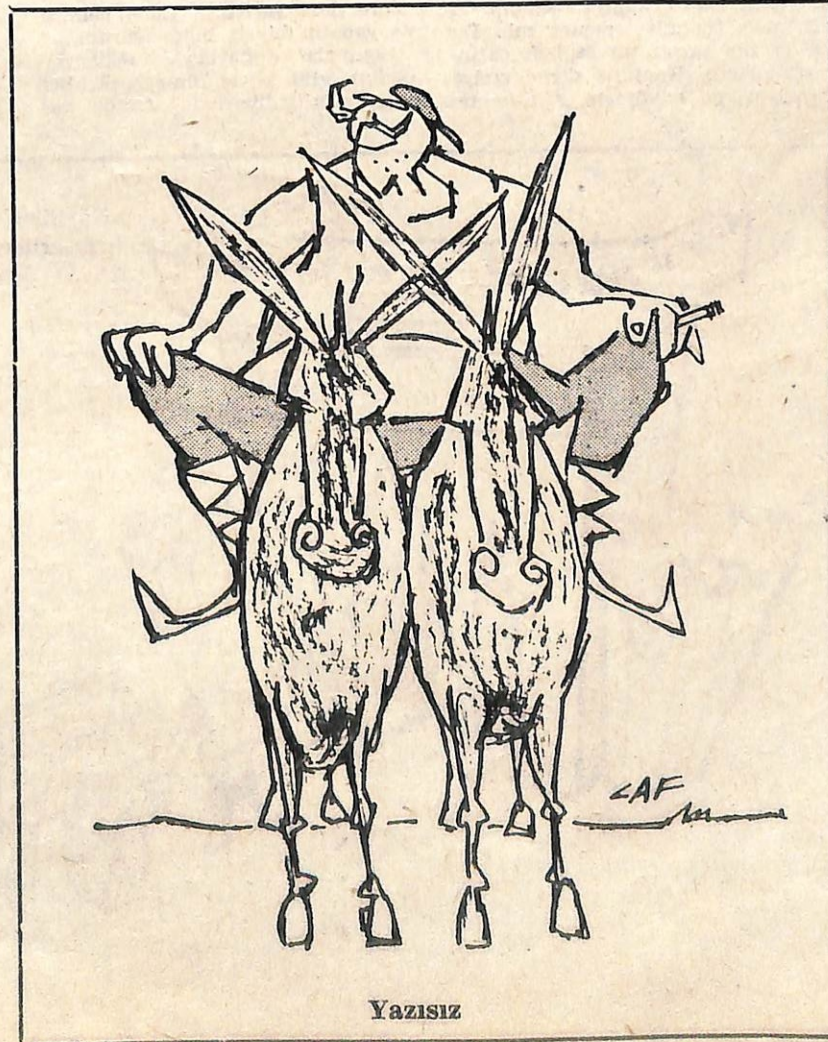
— Ne dedi?

— Canı Cehenneme!

Çeviren:
Füsun YENER

Yazısız

Yazısız

İskoçya'dan Fıkralar

Tentürdiyot

İskoçya'lıların cimriliği meşhur. Hiçbir şeyi israf etmek istemezler.

Bir gün, yolda giden bir İskoçya'lı, yere atılmış tentürdiyotlu bir pamuk parçası görür. Hemen çakıyı çıkarır ve... Parmağının ucunu biraz kesip tentürdiyotlu pamuğu yapıştırır.

* * *

Yelpaze

Hava sıcak. İskoçya'lı elinde yelpaze, serinlemeğe çalışıyor... Ama nasıl, bilir misiniz?.. Yelpazeyi yüzüne sallıyarak değil, elinde tuttuğu yelpazenin önünde sağa, sola başını sallıyarak.

* * *

Pantalon

Bir İskoçya'lı komşusuna misafir gitmişti. Oturdular. Tam konuşmaya başlıyacakları zaman ev sahibi:

— Dostum, dedi, birbirimizin sesini karanlıkta da duyabiliriz.. İzin verirsen şu elektriği söndüreyim.

Ahbabı bu teklifi memnunlukla karşıladı ve iki dost saatlerce karanlıkta konuştular.

Tam gideceği zaman, ev sahibi elektriği yakmıya kalkınca misafir telâşla:

— Aman, dedi, bir dakika dur... Pantalonumu giyeyim... Eskimesin diye çıkarmıştım.

* * *

Nabız

İskoçya'lı doktora gitmişti. Muayeneden sonra:

— Nabzınız biraz yavaş atıyor, dedi doktor... Normal atış dakikada yetmiştir. Sizinki altmış... Bir ilâç yazacağım...

İskoçya'lı telâşla ayağa kalktı:

— Sakın ha, doktor... Hızlı hızlı işleyip çabucak eskiyeceğine, bırak yavaş atsın...

* * *

Duvar kâğıdı

İskoçyalı, yeni bir apartman katına taşınmıştı. Samimî arkadaşı Mac Haggis onu ziyarete gitti. Odaya girer girmez hayretini gizleyemeyen Haggis çok geçmeden sordu:

— Pat, duvar kâğıdını niye yapıştırmadın da, iğneyle tutturdun?...

— Azizim Haggis, hayatımın sonuna kadar burada oturacak değilim ya!...

EVLİLİK KOMEDYASI

GENÇ KIZ — DELİKANLI

Kızlar daima arar, biliriz, bir nişanlı:
Bir zengin delikanlı!..
Bekâr gençler de ister —değil çok sıska, cılız—
Sıhhatli, güzel bir kız!..
Seven kadın aldırmaz Çemişgezekli, Vanlı
Olsa da delikanlı!..
Ama başı bereli, tesbih çeken bir hafız
İstemez kültürlü kız!..
Zamanımızın tipi: Atılgan, heyecanlı
Lâyık bir delikanlı!..
Eşinin ahlâkına kalmaz sonra kayıtsız
Aile kuracak kız!..
Gece Klüplerinden eve başı dumanlı
Gelmesin delikanlı!..
Flörte başlamasın hele güzelse baldız,
Göz yummaz buna bir kız!..
Sonra kızı bulursa düğünde iki canlı,
Sepetler delikanlı!..
Bütün gün baş köşede, elinde ayna - cımbız,
Pineklemesin genç kız!..
Bir şey atıştırmasın sarmısaklı, sovanlı..
İğrenir delikanlı!..
Hep oynayan bir ağız.. Şak şak patlayan sakız..
Evlerden ırak bu kız!..
Eli bayraklı değil.. Terbiyeli, izanlı
Eş arar delikanlı!..
Nihayet hazırlarsa gencin başına yaldız,
Hapı yutmuştur o kız!..

KAYNANA — GELİN

Atom bombası gibi dehşet salmış cihana
Huysuz, acar kaynana!..
Sonra şu, Vietnamlı, meşhur «Korkunç Yenge»nin
Eşidir bazı gelin!..
Kızlar dua ediyor: Tanrı vermesin bana
Geçimsiz bir kaynana!..
Analar dert yanıyor: Sorsan, nedir emelin?
Derim, uysal bir gelin!..
Gelin biraz haklıdır: Bir evi boyar kana
Cadaloz bir kaynana!..
Bazı da sebep olur o evdeki temelin
Çökmesine bir gelin!..
Belki kızı kıskanır.. Hemen başlar yalana,
Çekiştirir kaynana:
«Her gün tuvalet, gezme.. O, şahıdır tenbelin:
İş görmez bizim gelin!..»
Çene kavaflığına artık vermeli mayna,
Uslanmalı kaynana!..
Meşhurdur: Gevezeler kahrını çeker dilin..
Bunu öğrensin gelin!..
Sussun dişi Makaryüs: Şu çaçaron kaynana..
Ersin çatışma sona!..
Sormuşlar: Yeryüzünde kimdi en mes'ut gelin,
Bu bilmeceyi bilin?..
Gelin demiş: «Havva»dı.. Tanrım, ne mutlu ona:
Görmemişti kaynana!..

Necdet Rüştü Efe

Aşk ve dayak!

İki genç kadın arkadaş arasında:

— Metini seviyor musun?
— Hayır!
— Niye?
— Her zaman beni dövüyor..
— Peki Çetin'i?
— Onu seviyorum işte.
— Neden?
— Onu ben dövüyorum da..

* * *

Merak

Kadın, hizmetçinin odasını anahtar deliğinden gözetleyen oğluna çıkıştı:

— Acar, ne o hizmetçinin ne yaptığını mı merak ediyorsun?

Çocuk, başını kaldırmadan cevap verdi:

— Hayır, ben sadece babamın ne yaptığını merak ediyorum!

* * *

Güzel nişanlı

İki genç arasında:

— Nişanlanmışsın öyle mi?
— Evet..
— Nasıl güzel mi nişanlın?
— Eh, öyle Venüs gibi şahane güzel değil ama, en kalabalık otobüse bindir, muhakkak kendine oturacak bir yer bulur!..

«Bu yıl tek gözlü saç moda!» — Gazeteler —

cAF

— Nişan kolay... Hele öteki gözünü de bir göreyim!

Aptal koca!

İki çocukluk arkadaşı birbirlerini, senelerdir, görmemişlerdi, karşılaşınca hararetle konuşmağa daldılar. Bir ara birincisi:

— Evlendiğini duydum doğru mu? diye sordu:

— Evet, doğru, bir buçuk senedir evliyim!...

— Kocandan memnun musun?...

— Hayır, aptalın biri!

— Sahi mi?...

— Tahmin edemiyeceğin kadar!... Sonra benimle param için evlendiğine eminim!...

— Üzülme canım, dedi birincisi,

Ve biraz düşündükten sonra ilâve etti:

— Anlattığın kadar da aptal değilmiş hani!...

Mazeret

Bay Kâzım elektrikçiye çıkıştı:

— Ne vurdum duymaz adamlarsınız üç gündür size telefon ediyorum, kapımın zilleri işlemiyor, adamlarınızdan birini gönderip tamir etsin diye..

Elektrikçi pişkinlikle:

— Gönderdik, dedi, hem de birkaç defa, fakat her seferinde usta, kapının ziline basıyor, kimse çıkıp açmıyor, kabahat bizim mi yani?.

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

— Yeni elbiseler yaptırmak zorundayım, komşular artık hepsini ezberlediler. Sokağa çıkmıya utanıyorum...

— Onun kolayı var karıcığım, başka mahalleye taşınırız!..

Eski Türk Mizahı

Yeni ünvanlar

İkinci Meşrutiyetin ilânından bir süre sonra, Abdülhamid devrinin ünvanları kaldırılmıştı. O günlerin mizah dergilerinden (Zuhurî), bu ünvanların büsbütün kaldırılmamasını, meslek sahiplerine göre yeniden düzenlenmesini tavsiye ediyor ve bu konuda kendisi şu tekliflerde bulunuyor:

«Maksat Lû'lamak değil midir? O halde yeni ünvanları şöyle Lû'layalım:

Şirketi Hayriye kaptanlarına: Azametlû, Belediye zabıta memurlarına: Kabahatlû, Tramvay arabalarına: Süratlû, Posta idaresine: Himmetlû(!), Eski hafiyelere: Sadakatlû, Beyoğlu yosmalarına: Rutubetlû, Yük arabalarına: Şematetlû, Rum garsonlara: Yılışıklû, Terkos su şirketine: Mikroplû, Sahne aktrislerine: Hararetlû, Esnafa: Şirretlû, Sokak köpeklerine: Nezafetlû, Milletvekillerine: Seyyahatlû, Yunanlılara: Cesaretlû(!), Giritlilere: Hiyanetlû. (Tarihin tekerrür etmesi tezi kendisini bir kerre daha ispatlıyor: Yunanlı dostlarımız o zaman da bizimle pek ilgili imişler ve o zaman da - Bugünkü Kıbrıs gibi - başımızda bir Girid derdi varmış.)»

Edebiyatta Mizah

Aktarmalı yolculuk

(Çaylak) adlı bir mizah dergisi çıkardığı için bu ünvanla anılan Çaylak Tevfik Bey, yakın tarihimizin sayılı ve başarılı yazarlarındandır. Türk mizah edebiyatının emektarlarından olan bu değerli yazarın bir de «İstanbul'da Bir Sene» genel başlıklı seriyal eseri vardır. «İstanbul'da Bir Sene», Basınımızın röportaj karakteri taşıyan ilk örneklerindendir. Bu eser, ayni zamanda, çağının dekor ve manzaralarını realist açıdan işliyen bir kalem ürünü olmak niteliğini de taşımaktadır.

Çaylak Tevfik Bey, o zamanın hemen bütün «Erbabı Kalem»i gibi, içkiye fazla düşkünmüş. Yalnız akşamları içmekle kalmaz, çoğu zaman içmeğe sabah kahvaltısından itibaren başlarmış. Son zamanlarında içki içmeden bir satır bile yazamıyacak, hattâ konuşamıyacak hale gelen bu değerli fakat bahtsız adamın içki alışkanlığı üzerine bir hayli anılar vardır. Bunlardan biri şudur:

O zamanlar İstanbul'da taşıt araçları pek olmadığı için, özellikle geceleri, evleri uzak semtlerde bulunanlar bu işler için sokak başlarında bekliyen kira beygirlerinden yararlanırlarmış. Bu beygirlerle yapılan yolculuklar için, belli mesafelere göre, belediyece belli ücret tarifeleri bile düzenlenirmiş.

Bir gece, âdeti gereğince, Sirkeci meyhanelerinde geç vakitlere kadar içen ve adamakıllı «olan» Çaylak Tevfik Bey, Ortaköy taraflarındaki evine gitmek üzere yola çıkar. Düşe kalka Eminönü'ne kadar gelebilir. Daha fazla yürüyemiyeceğini anlayınca köşedeki beygir sürücülerinden biriyle pazarlığa girişir. Hayvana biner, yola koyulurlar. Bir süre giderler. Müşterisinin sırsıklam sarhoş olduğunu anlıyan hiyleci sürücünün kafasında bir ışık çakar; onun sarhoşluğundan faydalanarak, hayvanı yolun kenarına çeker:

«— Geldik Beyim!..»

Diyerek Tevfik Bey'i indirir. Parayı peşin aldığından, savuşup gider. Tevfik Bey, şöyle bir yoklanır, ortalıkta kendi semtine benzer bir şey göremez. «Acaba ne yapsam?» gibilerden tasalanırken, karşıdan yeni bir sürücünün geldiğini görerek sevinir. Pazarlık edip bu sefer onun beygirine biner. Oysa ki bu adam, biraz önce «Geldik Beyim..» diyerek kendisini yol ortasında bırakan adamdır. Beş on dakika gittikten sonra herif yine:

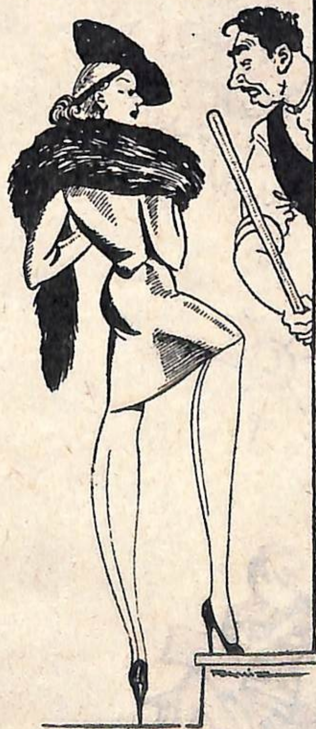
«— Evet; buyurun efendim!.»

Sözleriyle onu indirir. Yine evinden uzakta olduğunu anlayıp kıvranan yazarın karşısına, bir üçüncü sürücü, çıkar. Yeni bir pazarlık ve yeni bir yolculuk.. Böylelikle dört beş aktarmada, dört beş defa para vererek evine varır. Ertesi gün işi anlar ama, hiyleci sürücüyü bulamaz. Olayı anlattığı dostlarının:

«— İyi amma Tevfik Bey; her defasında yanına gelen adamın ayni kişi olduğunu nasıl anlamadın?»

Yollu sorularına:

«— Nasıl anlıyabilirim birader? cevabını verir. İtoğlu it, her seferinde karşıdan geliyordu..»

— Apartımanımızda kalorifer yokmuş.. Kışın nasıl ısınacağım?.

— Hiç üzülmeyin bayan: Her katta bekâr bir genç var!

Eski Şiirde Mizah

Allahaısmarladık

On sekizinci yüzyıl şairlerinden Sürurî, bir ara, Bursa'da şair Vehbi ile beraber bulunurken - bir meseleden ötürü - yakalanıp hapse atılmıştı. Bir süre sonra, yerli halkın kefaletiyle, kendisini salıverdiler. Sürurî, hapishaneden ayrılırken, şöyle bir Allahaısmarladık dörtlüğü yazıp Vehbi'ye armağan bıraktı.

Koydular hapse seninle beni de ey Vehbi,
Ağlar idik silerek çeşmimizi yağlık ile..
Çünki yoktu günahım, işte vilâyetli beni
Geldi kurtarmağa, artık sen otur sağlık ile...

Nazîreler

Yahya Kemal'in:

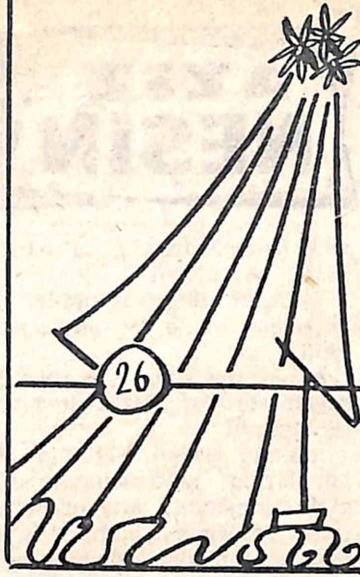
Nevbahar-ı vuslatın bassun deyu ilk âyına,
....
Eyledim mehtabı dâvet hem düğün alayına..

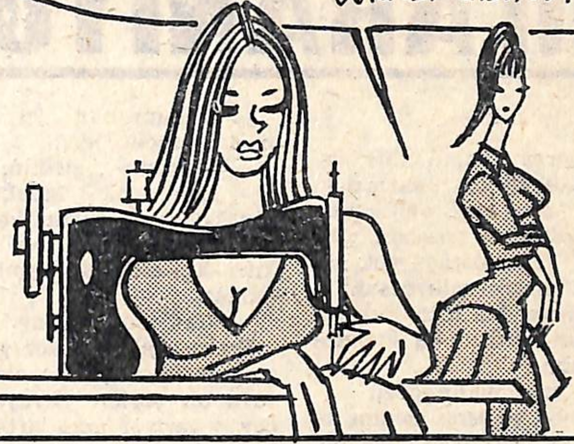
Mısraları bulunan tanınmış şiirinin ilk yayımlandığı günlerde Fazıl Ahmed Aykaç, buna bir nazire yazmıştı. Bu nazirenin bir dörtlüğü şudur:

Râkib oldum da aruzun bir küheylân tayına,
Derakeb koydum sihamı hicvimin ben yayına;
Gitmeyip Yahya gibi hem mahitab âlâyına
Eyledim yârânı dâvet işte akşam çayına...

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN- ADNAN TAHİR
ÇİZEN- TURHAN SELÇUK

BİR MİRASÇI ARANIYOR! AZİZ NESİN

— 19 —

— Affedersin hanım abla, dedim, muhabbetinize karışmak, dalganıza taş atmak gibi olmasın ama, «Eşşoğlu eşşek»in, «Pezevenk»in Fransızcası yok da ondan mı Türkçe sallıyorsun?

— Fransızca küfürün tadı olmuyor, dedi, anadilinde sövünce rahaltıyorum.

Baktım, karı malın gözü.

— Sen boş versene, dedim, adam Türkçe çakmıyor diye boyuna kalaylıyorsun zavallıyı.

Karı,

— Sana ne ulan inek, sen önündeki zımbırtıya bak! diye beni de kalaylamaz mı!..

Tepem attı,

— Ağzını bozma! dedim.

— Bozsam n'olurmuş?..

— Ayıp be!.. Kılığınıza baktım da ben de sizi yüksek sosyeteden zannettim. Abanozdakiler bile senin gibi ağzını bozmaz.

— Ne zannettin? Yüksek sosyete malı işte böyle olur.

Kadının bu sözü bayağı hoşuma gitti. Yoksa arabadan indirecektim namussuzum.

Bu sırada herif ona bir şey sordu. Kadın ona cevap verdikten sonra, bana,

— Ne konuştuğumuzu soruyor, ben de pazarlık ediyoruz, çok para istiyor... dedim.

Arkadan gene kavgaya başladılar. Türkçe olaraktan herife boyuna sövüyor. Dayanamadım, firene bastım,

— Bu araba gitmez! dedim, inin aşağı!..

— Enayiliği bırak, dedi, yüz papel sızdıracaksın heriften...

Haa, anlaşıldı, karı sahiden mal... Vay namussuz! O zamanın parsaıyla yüz lira ne demek? Biz o zamanlar haftada yüz lira kazanmıyoruz. Fakat, kadının herife küfürleri, erkek olaraktan kanıma dokundu, yüzümü döndüm,

— Sen bana baksana, dedim, yüz lira değil, bin lira versen, bu araba gitmez. İnin aşağı!..

Kadın benim yüzümü görünce,

— Muzaffer! diye bağırmaz mı!..

Donup kaldım. Kadına alıcı gözle bakıyorum, hiç tanışlığımız yok...

— Beni tanımadın mı? dedi.

— Hayır...

Elini uzattı alnıma, saçlarımı itti,

— Takunyemin izi duruyor hâlâ alnında... dedi.

— Makbule... dedim.

— Ben artık Makbule değilim, Lokum Betül'üm ben... dedi. Öyle oldum ki, vallahi kıtır kıtır kesseler bir damla kanım akmaz.

— Hadi sür arabayı!.. dedi.

Sesimi çıkarmadan gaza bastım. Herif, şaşırmış olacak, Betül'e bir şeyler soruyor. O da cevap veriyor ama, artık kızgınlığı yok... Sesi de bir tuhaf, ağlıyor belli... Herif de onu teselli için mırıl mırıl bir şeyler söylüyor. Dikiz aynasından onlara bakıyorum. Adam, Betül'ün yumuşadığını görünce, elini omuzuna atacak oldu; Betül adamı itti. İkisi de sarhoş...

Mahallede olup bitenleri sordu. Ben de anlattım.

— Habibe kadın ne yapıyor?

— Ne yapsın fukara, hep bildiğin gibi işte... İhtiyarladı artık. Evlere tahta silmeye, gidemiyor artık. Hastalıklı...

— Çocukları?

— İki küçüğü mektebe gidiyor. Büyük oğlan pazarcılık ediyor.

— Bana bu dünyada bitek o Habibe kadın iyilik etti. Doktorun öldüğü gece, ben onun koynundaydım, çırılçıplak... Be-
Gözlerimin önünde geberdi. Hiç unutamıyorum...
ni hep anadandoğma soyardı.

— Ağlama!..

— Bırak, ağlıyayım... Deli gibi fırladım yataktan, öylecene... Doktorun karısıyla oğlu «Kaatil!» diye üstüme yürüdüler. Beni sokağa attılar döverek... Düşün, ayağımda donum bile yok... O soğuk kış gecesi... Habibe kadının evi önünden geçerken baktım, lâmbası yanıyor. Bizim evdeki gürültüye uyanmış. Kolumdan çekip aldı içeri... Sabaha kadar hem ağladı, hem anlattı. O da evlâtlıkmış, onun da başından tıpkısı geçmiş. Sabah erkenden beni giydirdi, para verdi bana... Kimse görmeden mahalleden çıkardı. «Bundan beteri olmaz, hiç korkma. Başın sıkışınca gel bana. Sen de benim bir kızımsın» dedi.

— Adam şüphelenecek, sus!.. dedim.

— Püff... Vız gelir, dedi, ben orospuyum ayol... Anlamadın mı hâlâ... Hem de yüksek sosyete orospusuyum... Doktorun karısı ne yapıyor?

— Onlar çoktan taşındılar mahalleden, evi de sattılar, seneler oldu...

Arada bir adam Betül'e bir şeyler soruyor, Betül de adamı tersliyordu.

Adamın neden Betül'ün horlamalarına aldırmadığını anlar gibi olmuştum. Altyanı bir gecelik yatacağı bir kadın... O yüzden adamın kim olduğunu sormıyordum.

— Çok yazık, dedi, seni öyle bir zamanda gördüm ki... Biz yarın gidiyoruz...

— Nereye?

— Kahire'ye.

— Neye?

— Kahire'de işte bu pezevenkle evleneceğim...

— Kocan olacak adama böyle söyleme...

— Tabii pezevenk... Pezevenk olmasa benimle evlenir mi? Benim ne mal olduğumu bilmiyor mu sanki... Dünyada kadın mı kalmadı...

Birdenbire,

— Dur ama, yarın gitmem, su koyveririm, dedi.

Adama Fransızca bir şeyler söyledi. Bu sefer adam da kızdı ona, sesini yükseltti. Bir zaman hırlaştılar. Bir gün daha İstanbul'da kalmak istediği için kızmış adam. Ama sonunda razı olmuş.

— Yarın sen bana gel de, beni Habibe kadına götür! dedi, öğleden sonra gel!..

— Olur, dedim.

— İçki de yok ki, dedi, içkiler arabada kaldı.

— Seni hiç tanıyamadım, dedim.

— Nasıl tanıyacaktın, dedi, sen beni hiç saçlı görmedin ki...

Şişli'de bir apartıman önünde indiler arabadan. İkisi de yalpalıyordu.

— Unutma, yarın öğleden sonra...

— Olur...

— Şimdi işte bu pis herifin koynuna gireceğim... İçmiyeyim de ne yapayım. Daha içerim...

Adam sanki onun dediklerini anlıyacak gibi geliyor da sıkılıyordum.

Ağız dalaşı yaparak apartımandan içeri girdiler. Bizim mahalleye döndüğüm zaman sabah yeni oluyordu. Hemen eve girmedim. Bir zaman çitlenbik ağacının oralarda dolandım durdum.

Yaa, işte böyle anam babam kardeşim... Film gibi bir şey bu bizim başımıza gelenler... Bunları anlattım diye bana darılmadın ya...

Ben bu yaşıma kadar bunca kadın tanıdım, ama senin halan gibi erkek karı görmedim ve de tarihler böyle erkek karı yazmamıştır.

Sonra imanım, arabada gündüz çalışan arkadaşa gittim,

— Arkadaşım, dedim, benim bugün bir dalgam var. Araba gündüz bende kalsın, sen gece çalışırsın...

Aldım arabayı, doğru Şişli'deki o apartımana... Yahu, o ev nasıl bir ev be oğlum, ben hayatımda, haddim olmıyarak, çok lüküs yerler görmüşümdür, velâkin bu yaşıma geldim, böyle bir lüküs mahal görmedim... Yahu, o ne eşya, saray gibi bir yer... Evin içi hizmetçi, uşak dolu... Ben eve girince feleğimi şaşırdım. Nereye otursam, kirleteceğim sanıyorum. Beni bir salona aldılar. Betül, geleceğimi geceden söylemiş. Sen bendeki şaşkınlığa bak ki, beni buyur eden hizmetçi kızı ilkin Betül sanmaz mıyım? Hizmetçi de güzel ki, tasviri mümkün değil... Ben gece vakti zaten Betül'ü iyi farkedememiştim. Çünkü eski Makbule'den hiçbir eser yok üstünde...

Neyse aslanım, az sonra Betül geldi. Vay babasının canına; ilik be, ilik... Şimdi ben buna ne diyerekten hitap etsem? Samimiyetliğe vurup «Betül» desem, ayıp kaçar... «Hanımefendi» desem, yakışık almaz dilime... Elimi sıktı.

— Bugün vazgeçtik gitmekten, yarın tayyareyle gideceğiz, dedi.

— İyi... dedim.

— Seninle önce Habibe Kadın'a gideriz bir... Ne içersin?

— Ne olsa...

(Devamı var)

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Faal: 3751—92)

Kokulu SABUN

ADNAN TAHİR

BİR kokulu sabuna ihtiyacım vardı. Almak üzere ıtriyat mağazalarından birine girdim. Fakat girmemle çarpılmam bir oldu. Hemen oracıkta, tezgâhın arkasında harikulâde bir genç kız vardı. Bir esmer güzeli... Dikkatle baktığınız zaman damarlarınızdaki kanın tutuştuğunu, kalbinizin gıdıklanır gibi olduğunu hissedebilirdiniz. Bedenine sımsıkı sarılan beyaz süeter göğüs kısmında öylesine gerilmiş, öylesine gerilmişti ki... Bu gerginlik karşısında başım dönmeğe, gözlerim kararmağa başladı.

Mağazaya ne için girdiğimi çoktan unutmuştum zaten. Sağ dirseğimi tezgâha dayayarak önce şapkamı hafifçe geriye ittim, sonra da genç kıza eğildim. Sesime mümkün olduğu kadar tatlı bir ifade vermeğe çalışıyordum:

— «Bu güne kadar sizin gibi sıcak kanlı, sizin gibi cana yakın, sizin gibi sevimli bir kimseyle karşılaşmadığıma ben kendi hesabıma eminim... Bu konuda sizin de emin olmanızı ne kadar arzu ederdim bilseniz... Size çılgıncasına tutulmak için sizi bir defa görmek kâfi... Akşam üzeri işden çıktığınız vakit sizi köşe başında bekleyebilir miyim?...»

Genç kız uysal ve yumuşak bir tebessümle gözlerimin içine bakıyordu. Tam bana cevap vermek üzere etli dudaklarını araladığı sırada dip taraftaki kapı açıldı... İçeriye orta yaşlı, asık suratlı, berbat bakışlı bir adam girdi. Her halinden mağazanın sahibi olduğu anlaşılıyordu.

Genç kız birdenbire kızardı. Dudaklarındaki tatlı ve uysal tebessüm can çekişiyordu. Ağırbaşlı bir ifadeye bürünüvermişti. Tarafsız bir sesle:

— «Arzunuz beyefendi?...» diye sordu.

— «Arzum mu?... Ha evet arzum... Kokulu bir sabun rica edecektim...»

Arkasından da fısıltı halinde ekledim:

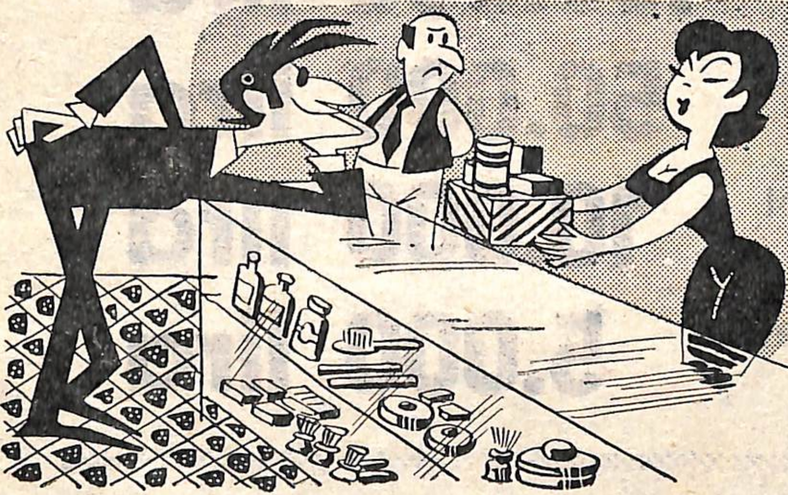
— «Sizi saat kaçta bekleyebilirim?... Ne olur cevap verin... Alıngan adamın biriyim ben... Çok üzülürüm sonra...»

Gözlerini kaldırıp suratıma bakmağa bile lüzum görmüyordu. Sabunu itina ile kâğıda sarıp fişin üzerine fiatını yazdı.

— «Üç lira yirmi beş kuruş...»

Mağaza sahibinin yan gözle mütemadiyen bana baktığını gayet iyi biliyordum. İnsanın içinde yanan alev ister istemez gözlerine aksediyor olmalı. Herifçioğlu tezgâhtaki şu esmer güzeline abayı yaktığımı muhakkak anlamıştı. Ama her şeye rağmen bu şahane fırsatı kaçırmak niyetinde değildim. Genç kıza doğru tekrar eğilerek:

— «Bir şişe de kolonya rica edecektim» diye mırıldandım. «Limon veya menekşe... Hangisi olursa olsun...»

O, kolonya şişesini kâğıda sararken ben de fısıldıyordum:

— «Kaçta çıkacağınızı söyleyin Allahaşkına... Niye böyle yapıyorsunuz?.. Sizde hiç merhamet yok mu?...»

Cevap bile vermiyordu. Şişeyi sardıktan sonra fişi yazdı:

— «Altı lira doksan kuruş.»

Mağaza sahibinin suratı büsbütün asılmıştı. Soluk halinde nefes alıyor, homurtuya benzer garip sesler çıkarıyordu.

Bütün bunlar vız geliyordu bana. Şu esmer güzeli başımı fena döndürmüştü. Mağazadan kaçta çıkacağını ve nerede buluşacağımızı öğrenmeden yakasını bırakmak niyetinde değildim.

Dükkânda ne varsa hepsinden bir miktar almağa başlamıştım. Bir kutu jilet, bir traş fırçası, bir tarak, diş macunu, traş sabunu, briyantin, krem, pudra ve daha bir sürü şey...

Aldığım her yeni şeyden sonra ayni cümleyi fısıldamaktan da geri kalmıyordum:

— «Rica ederim cevap verin... Nerede?... Saat kaçta?...»

İnadı tutmuş olacaktı esmer güzelinin... Aldığım öteberiyi sarıyor, paket yapıyor, fişleri yazıyor, ama cevap vermiyordu. Kimbilir?... Patronundan korktuğu için böyle yapıyordu belki de zavallı?...

Yarım saattir mağazadaydım... Böylesine uğraştıktan sonra netice almaksızın çıkıp gitmeğe gönlüm razı olmuyordu bir türlü. Tezgâhın vitrininde satın alabileceğim yeni şeyler aramağa başlamıştım.

Tam bu aralık mağaza sahibi o korkunç suratı ve o berbat gözleri ile yanıma yaklaştı:

— «Bana bakın beyefendi... Başınıza bir belâ gelmeden çıkıp gitseniz çok iyi olacak... Aldığınız öteberiye mukabil bütün teşekkürlerim sizindir... Ama bizi daha fazla meşgul etmeyin lütfen...»

Adam kararını vermişe benziyordu. Paketleri alıp sıvıştım. Çıkarken esmer güzeline son bir defa daha bakmaktan kendimi alamayacaktım. Bakışlarında kırgın bir ifade vardı.

* * *

Eve geldiğim zaman kalbim oltaya takılmış bir balık gibi çırpınıyordu. Elimdeki paketleri hırsla bir köşeye atıp kenardaki divana sırtüstü uzandım. Biraz sonra dalmışım.

Rüyamda esmer güzeliyle kolkola yeşil çayırlarda dolaşıyor, her ağacın altında bir müddet durarak çılgınlar gibi kucaklaşıyorduk.

Uyandığım zaman boynum tutulmuştu. İçeriye gidip yatağıma yattım.

* * *

Satın aldığım öteberi ancak iki gün sonra aklıma gelmişti. Paketleri açıp hepsini teker teker çıkardım.

Sabun paketini açarken yıldırımla vurulmuş gibi olduğum yerde sarsıldığımı gayet iyi hatırlıyorum. Başımı döndüren esmer güzeli, kâğıdın üzerine şöyle yazmıştı: «Akşam yedide çıkacağım... Köşede bekleyin.»

— «Ah budala...» diye kafamı yumrukluyordum. «Ah budala... Sabun paketini hemen o gün niye açmadın sanki?...»

Saate baktım. Yediye on vardı. Biraz sonra sokaktaydım... Biraz daha sonra da mağazanın köşesinde...

Fakat esmer güzeli dükkândan çıkar çıkmaz karşı kaldırımda bekleyen başka bir genç adama doğru koşmuştu.

O anda dokunsalar ağlayabilirdim. Şu genç adam sabun paketini hemen aldığı gün açmış olacaktı.

— «Benden daha kurnaz herhalde?...» diye düşünüyordum. «Ayni zamanda benden daha temiz.»

Adnan Tahir

* * *

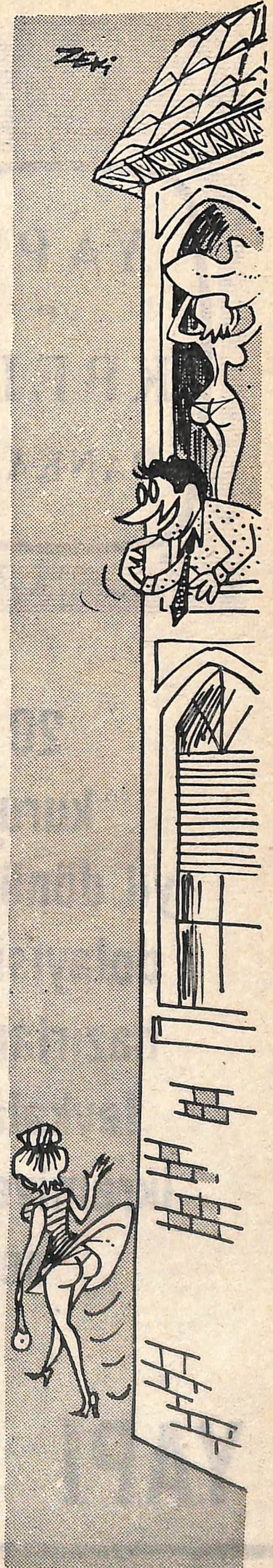
Teselli

Tiyatroya yeni giren bir genç, babasına anlatıyordu:

— Bana yirmi senedir evli bir adamın rolünü verdiler.

Babası içini çekti:

— Sabret evlâdım, elbet bir gün sana rahat, rahat konuşacağın bir rol verirler...

Yazısız

YAPI ve KREDİ BANKASI

20 nci kuruluş yıl dönümü dolayısiyle hazırlanan fevkalâde ikramiyeler serisi

BİR ÇEKİLİŞTE TAMAMI PARA OLARAK

2.000.000

LİRA VERİLECEKTİR

29 Ağustosta yapılacak bu çekilişte

10 adet 100.000 lira

10 adet 50.000 lira

10 adet 10.000 lira

20 adet 5.000 lira

Ayrıca 200 talihliye biner ve 500 talihliye iki yüzer lira verilecektir

Birikmiş paralarını en geç **28 MAYIS** akşamına kadar bankamıza yatıranlar bu çekilişe girerler

YAPI ve KREDİ BANKASI

(Reklâmcılık: 1687—93)

Fal !

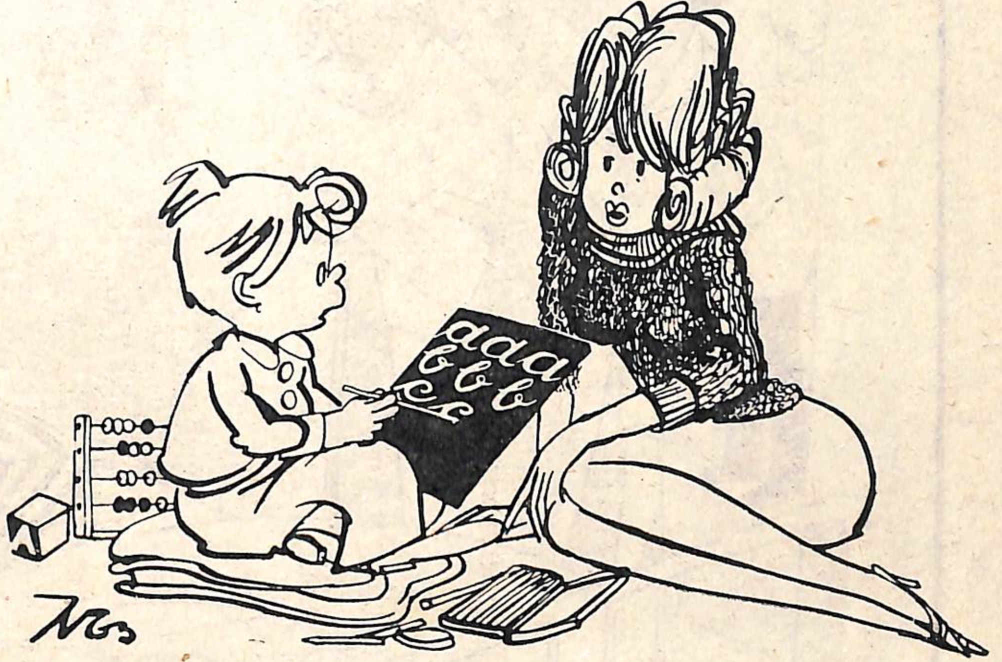
İrma çok iyi fala bakar, ne söylese doğru çıkardı. Bir gün, çok samimî arkadaşı Madam Durand'a falına bakmayı teklif etti.

— Yarın bize gel, cicim, sana istikbalin neler hazırladığını birbir söyliyeyim!...

Madam Durand ilk önceleri bu dâveti kabul etmek istemedi, ama İrma o kadar çok ısrar etti ki...

Ertesi gün İrma, Madam Durand'ı karşısına aldı, ve yavaş yavaş konsantre olmağa başladı. Aradan birkaç dakika geçmişti ki... Müthiş bir çığlıkla ayağa fırladı ve sevgili arkadaşına iki tokat aşketti!...

— Boşuna inkâr etmeğe kalkışma! diye haykırdı, İrma, seni ve kocamı yarın değil, öbür gün, öpüşürken gördüm!...

— Şu alfabeyi bitirsek artık... Bir roman yazmak istiyorum!

HESAP

Civarda buğday biçen köylüden başka kimsecikler yoktu!... Nicole tozlu yoldan, tarlaya doğru saptı, köylünün yanına yaklaştı:

— Merhaba ahbap! dedi, buradan Saint Maurice'e ne kadar zamanda gidilir?

Köylü doğruldu, Nicole'ü dikkatle, uzun uzun süzdü fakat cevap vermedi...

Nicole, köylüye bir kere daha sordu, gine cevap alamayınca:

— Zavallı, herhalde hem sağır, hem de dilsiz diye düşündü... ve yoluna devam etti.

Elli metre yürümemişti ki, arkasından çok kuvvetli bir ses duydu, köylü bağırıyordu:

— Mösyö! Mösyö!...

Nicole, bu işten pek bir şey anlıyamadı, merak ettiği için de geri döndü. Köylü Nicole'e.

— Mösyö, dedi. Saint Maurice'e 1 saat 48 dakikada gidebilirsiniz!...

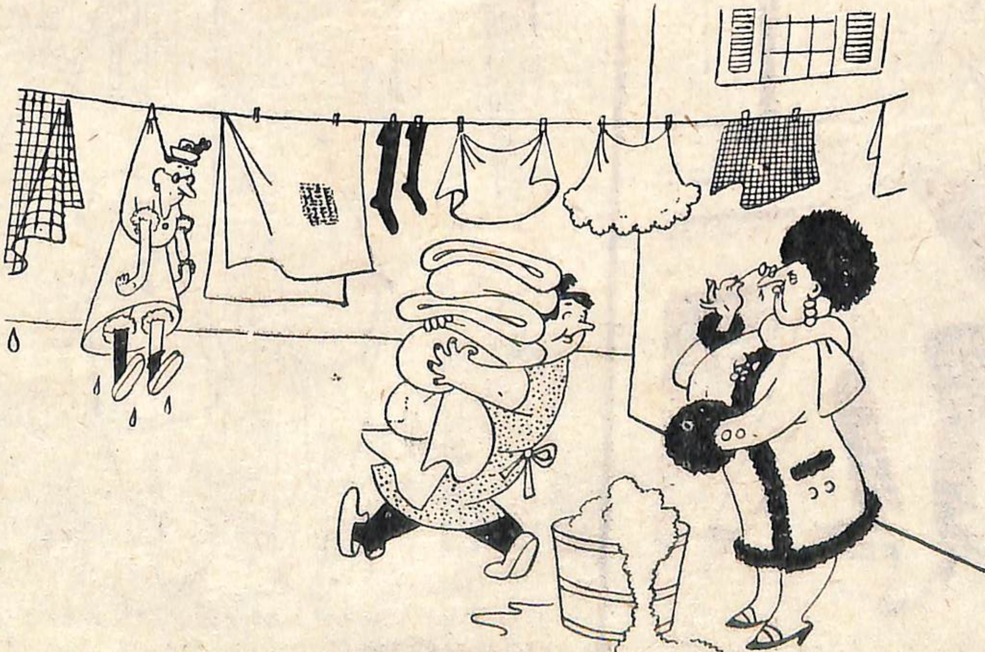
— Bunu bana niçin daha önce söylemediniz dedi Nicole, Köylü başını eğdi, biraz düşündü sonra:

— Siz bana Saint Maurice'e ne kadar zamanda gidebileceğinizi sordunuz. Ama sualiniz çok acaipti.

Nicole'ün yavaş yavaş sabrı tükeniyordu:

— Haydi, canım, dedi, ağzınızın içinde geveleyip durmayın, söyleyin!...

— Bana yolu sorduğunuzda, hızlı mı, yoksa yavaş mı yürüdüğünüzü bilmediğim için size cevap vermedim. Siz ilerleyince arkanızdan baktım, düşündüm, taşındım ve karar verdim: Siz Saint Maurice'e 1 saat 48 dakikada gidersiniz!...

— Su ısıtmışken annenizi de yıkayıverdim!

Balayı !

İki İskoç Londra'nın en büyük caddelerinden birinde karşılaşırlar. Hayretle birbirlerini süzerler:

— Burada ne arıyorsun? Dostum Mac der, Tavish,

— Balayı seyahatini yapıyorum!...

— Demek evlendin! Bravo! Karın nerede?...

— Edimbourg'ta kaldı.

— Aaa!! Niçin?..

— Şey canım, o Londra'yı daha önce görmüş!...

* * *

Muvaffakıyet

Sacha Guitry muvaffakıyeti şöyle tarif ediyor:

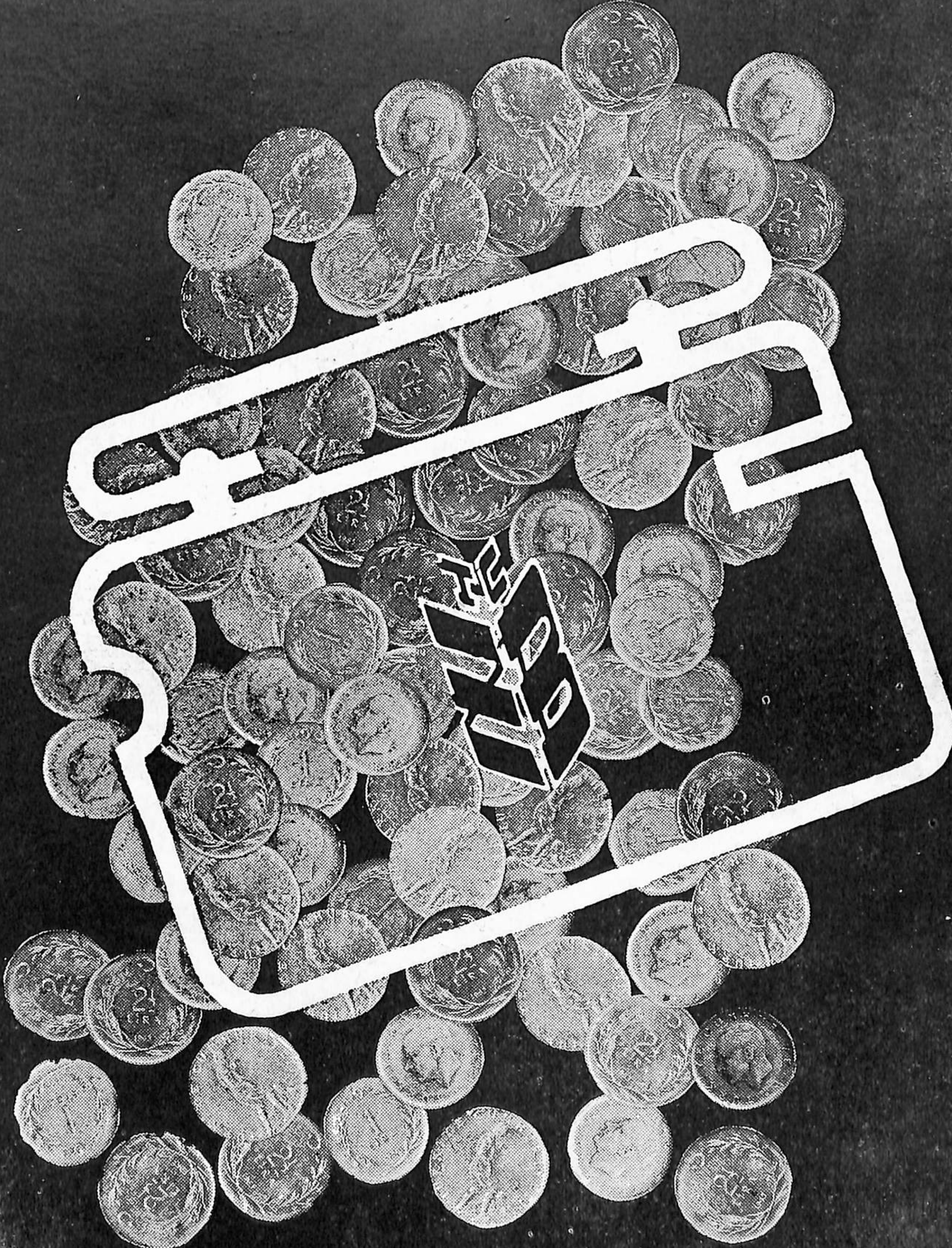
— Hayatta muvaffak olmuş bir erkek, karısının harcayabileceğinden çok daha fazla kazanan insan, muvaffak olmuş kadın ise, böyle bir erkeği elde edebilendir!...

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

-AMA DOKTOR, SİZ BANA YALNIZ SIĞIR ETİNİ YASAK ETMİŞTİNİZ !..

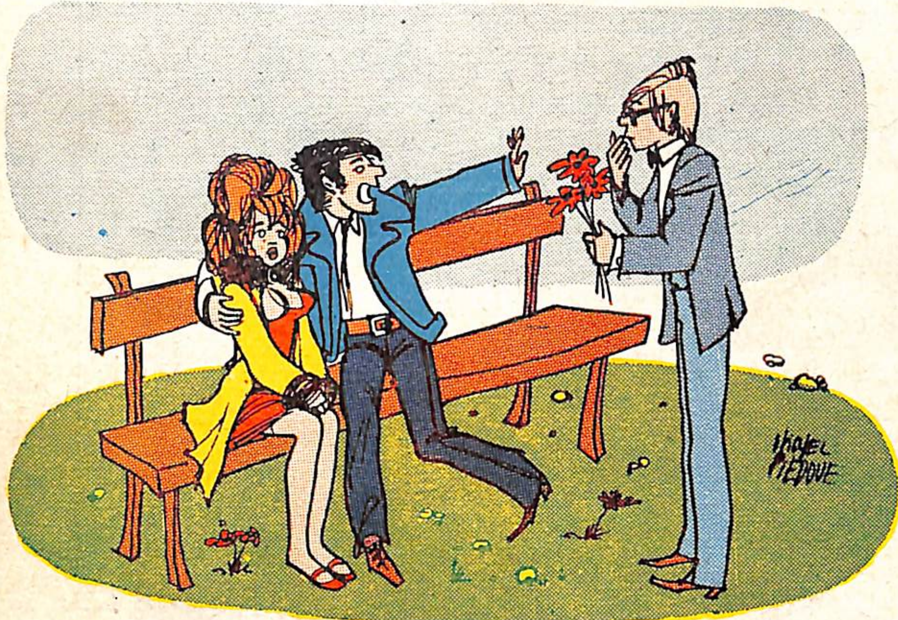
-ŞİMDİ KONUŞAMAM YENİ SEKRETERİME İŞİNİ ÖĞRETİYORUM !

-BENİM YAPMAM LÂZIM AMA BAŞIM DÖNÜYOR !
-BU SEFER DE KOMŞULARIN BAŞI DÖNÜYOR !..

(Basın: 2674—A—1355—94)

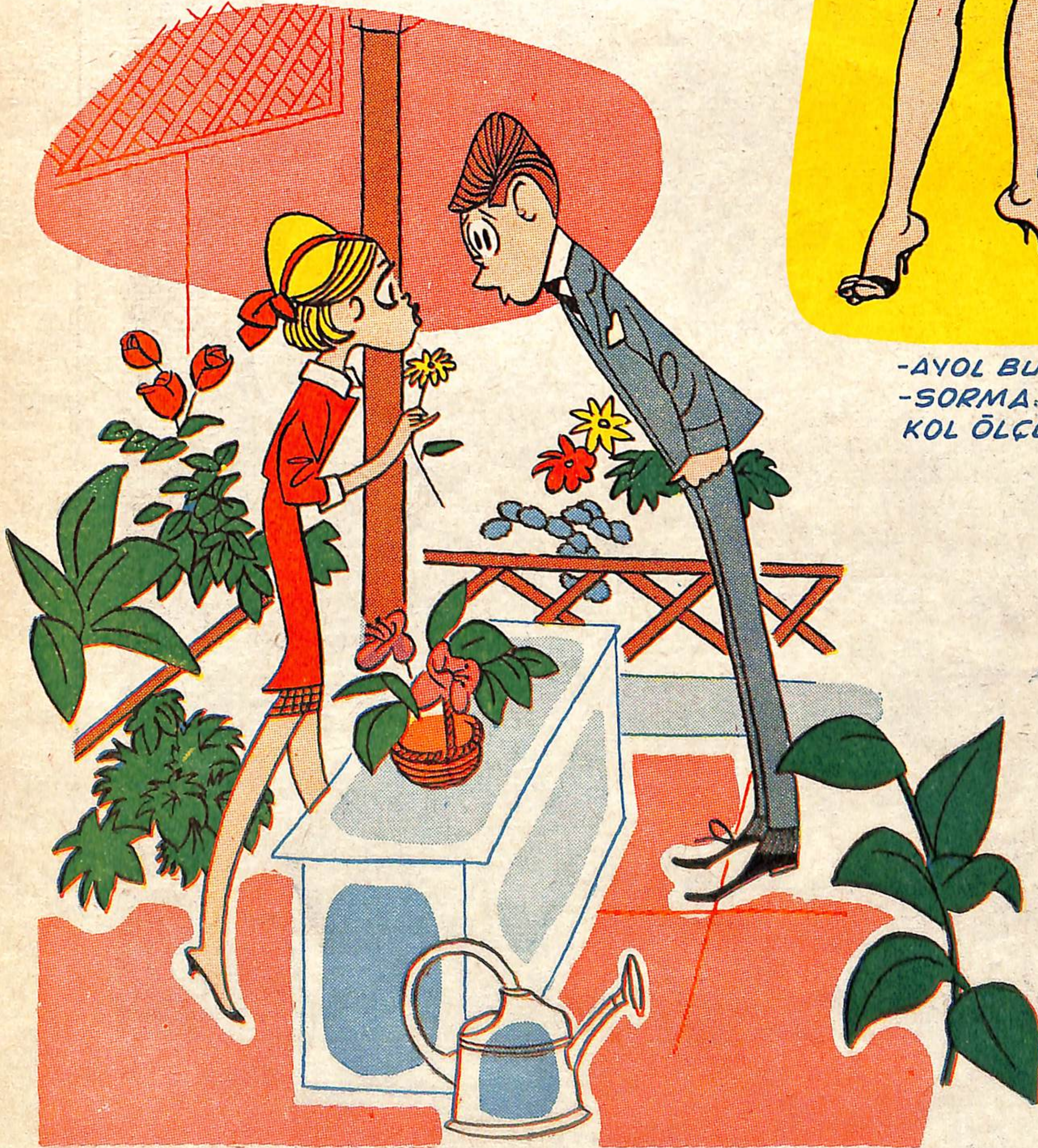
Akbaba

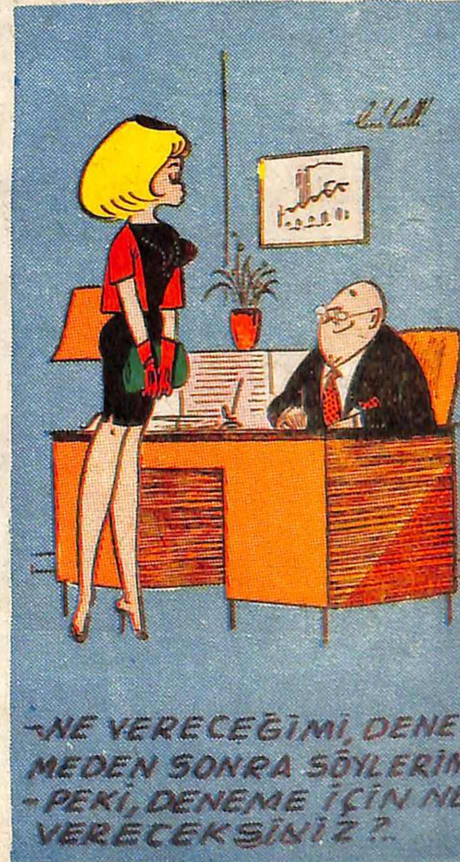
-BAS ULAN!.. SENİN ÇİÇEĞİNİ NE YAPSIN.
ONUN KENDİSİ ÇİÇEK!..

-AYOL BU NE BİÇİM KAZAK?
-SORMA... BEDEN ÖLÇÜSÜYLE
KOL ÖLÇÜSÜNÜ KARIŞTIRMIŞIM!

-NASIL BİR ÇİÇEK İSTİYORSUNUZ?
-SİZE TAKDİM EDİLMEYE LÂYIK BİR ÇİÇEK!..

-NE VERECEĞİMİ, DENE
MEDEN SONRA SÖYLERİM
-PEKİ, DENEME İÇİN NE
VERECEKSİNİZ ?..